

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

Department of Groundwater Resources

*แผนพัฒนากระบวนการงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร
จัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในระดับภูมิภาคอย่างเป็นระบบและยั่งยืน*

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 12 สงขลา

โครงการศึกษาและพัฒนากระบวนการงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในระดับภูมิภาค
อย่างเป็นระบบและยั่งยืน

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและสภาพอุทกธรณีวิทยา.....	1
บทที่ 2 การปฏิบัติงานตามภารกิจ.....	8
2.1 ภารกิจของ สทบ.เขต 12 สงขลา.....	8
2.2 กระบวนการให้บริการของ สทบ.เขต 12 สงขลา.....	21
บทที่ 3 โครงสร้างและอัตรากำลัง.....	47
3.1 โครงสร้างและอัตรากำลังของ สทบ.เขต 12 สงขลา.....	47
บทที่ 4 แผนปฏิบัติการ.....	57

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 1	พื้นที่แอ่งน้ำบาดาลในพื้นที่รับผิดชอบของ สทบ.เขต 12 สงขลา	2
ตารางที่ 2	สภาพอุทกธรณีวิทยาของ สทบ.เขต 12 สงขลา	3
ตารางที่ 3	ระดับความลึกและปริมาณน้ำแต่ละจังหวัด	5
ตารางที่ 4	ประเภทการใช้ประโยชน์ของบ่อราชการแต่ละจังหวัด	5
ตารางที่ 5	ภารกิจที่สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลได้รับการถ่ายโอนจากส่วนกลาง	8
ตารางที่ 6	สรุปภารกิจและอำนาจการดำเนินการของ สทบ.เขต 12 สงขลา	12
ตารางที่ 7	สรุปสถานะการดำเนินงานตามภารกิจในปัจจุบัน	15
ตารางที่ 8	แผนปฏิบัติการ	57

สารบัญญภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 พื้นที่ความรับผิดชอบของ สทบ.เขต 12 สงขลา	1
แผนภาพที่ 2 พื้นที่แอ่งน้ำบาดาล (ตร.กม.)	2
แผนภาพที่ 3 ปริมาณน้ำกักเก็บ (ล้าน ลบ.ม.)	3
แผนภาพที่ 4 ปริมาณน้ำเพิ่มเติมรายปี (ล้าน ลบ.ม./ปี)	3
แผนภาพที่ 5 จำนวนบ่อบาดาลในพื้นที่ สทบ.เขต 12 สงขลา	5
แผนภาพที่ 6 การพัฒนากระบวนการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่	7
แผนภาพที่ 7 แผนที่แสดงตำแหน่งบ่อสังเกตการณ์น้ำบาดาลในพื้นที่รับผิดชอบของ สทบ.เขต 12 สงขลา	11
แผนภาพที่ 8 กระบวนการติดตามและนำข้อมูลในพื้นที่ไปใช้ประโยชน์	18
แผนภาพที่ 9 กระบวนการติดตามผลการสำรวจธรณีฟิสิกส์	19
แผนภาพที่ 10 กระบวนการเตรียมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการเจาะน้ำบาดาล	20
แผนภาพที่ 11 กระบวนการออกใบอนุญาตเจาะและใช้น้ำบาดาลปัจจุบันพื้นที่จังหวัดสงขลา (As Is)	22
แผนภาพที่ 12 คำขออนุญาตเจาะและใช้พื้นที่จังหวัดสงขลา	23
แผนภาพที่ 13 กระบวนการออกใบอนุญาตเจาะและการขออนุญาตใช้พื้นที่จังหวัดสงขลา หลังการปรับปรุงระยะสั้น	26
แผนภาพที่ 14 กระบวนการออกใบอนุญาตเจาะพื้นที่จังหวัดสงขลาในอนาคต (To Be)	28
แผนภาพที่ 15 กระบวนการออกใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลปัจจุบัน (As Is)	30
แผนภาพที่ 16 กระบวนการอนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลในอนาคต (To Be)	31
แผนภาพที่ 17 การแสดงผลจากระบบการติดตามใบอนุญาต	33
แผนภาพที่ 18 ระบบการเรียกดูข้อมูลและสถานะการพิจารณาอนุญาตโดยส่วนกลาง	33
แผนภาพที่ 19 ภารกิจของการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลส่วนกลางและสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล	35
แผนภาพที่ 20 กระบวนการรายงานการใช้น้ำและการจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลในปัจจุบัน (As Is)	36
แผนภาพที่ 21 รายได้จัดเก็บค่าใช้น้ำของ สทบ.เขต 12 สงขลา	37
แผนภาพที่ 22 ระบบการแจ้งตอบรับรายงานการใช้น้ำบาดาล	39

สารบัญญภาพ (ต่อ)

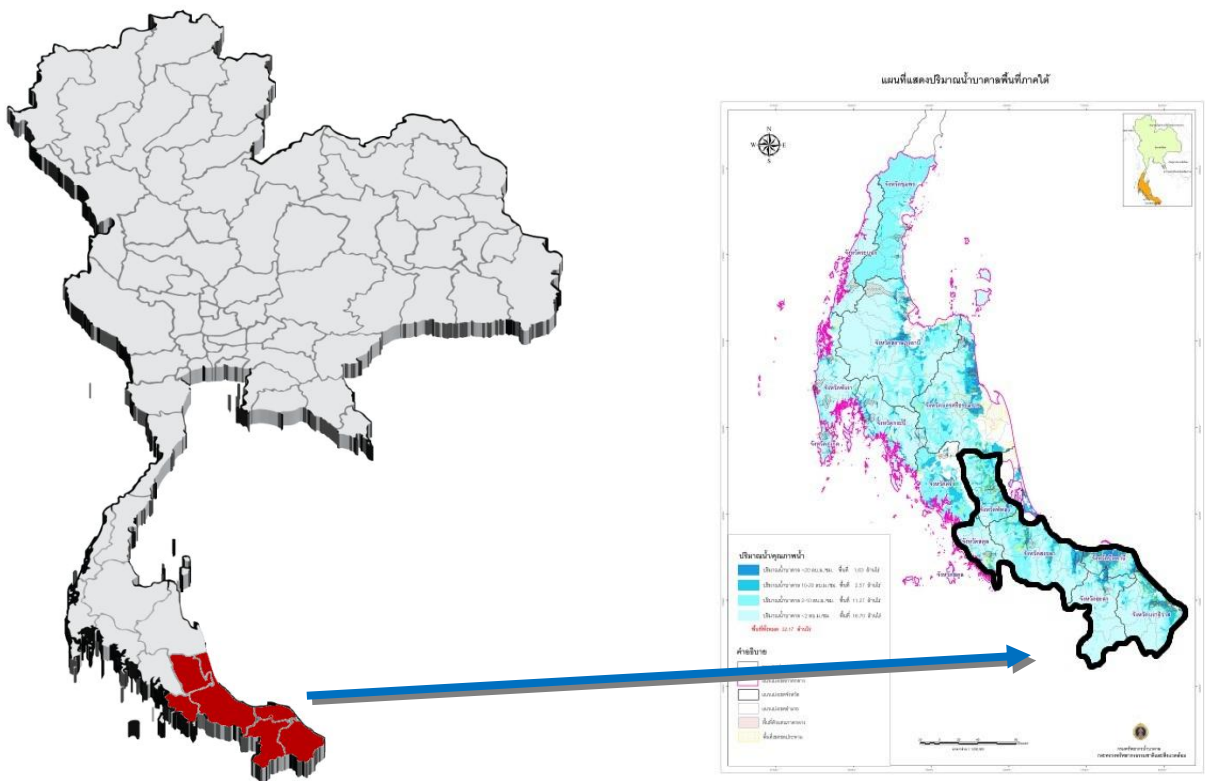
	หน้า
แผนภาพที่ 23 กระบวนการรายงานการใช้น้ำและการจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลในอนาคต (To Be)	40
แผนภาพที่ 24 กระบวนการจัดทำแผนบริการทางวิชาการและบริการข้อมูลสารสนเทศน้ำบาดาล	43
แผนภาพที่ 25 ตัวอย่างบรรยากาศภูมิทัศน์สำนักงานอยู่	45
แผนภาพที่ 26 ตัวอย่างบรรยากาศห้องน้ำ	45
แผนภาพที่ 27 ตัวอย่างป้ายนำทาง/แสดงจุดให้บริการ	45
แผนภาพที่ 28 ตัวอย่างการประกาศแสดงขั้นตอนหรือระยะเวลาการให้บริการ	46
แผนภาพที่ 29 ตัวอย่างการจัดมุมเรียนรู้ (Learning Corner)	46
แผนภาพที่ 30 โครงสร้างและอัตรากำลังสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 12 สงขลา ในปัจจุบัน	47
แผนภาพที่ 31 จำนวนบุคลากรแต่ละฝ่ายงานของ สทบ.เขต 12 สงขลา	48
แผนภาพที่ 32 กระบวนการวางแผนสืบทอดหรือทดแทนตำแหน่ง (Succession Planning) หรือ Replacement Planning ช่างเจาะน้ำบาดาล	49
แผนภาพที่ 33 กลุ่มโครงสร้างหลักของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล	50
แผนภาพที่ 34 โครงสร้างสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 12 สงขลา ในอนาคต (To Be)	51

บทที่ 1

ข้อมูลทั่วไปและสภาพอุทกธรณีวิทยา

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 12 สงขลา รับผิดชอบดูแลพื้นที่ 6 จังหวัด ได้แก่ สงขลา สตูล นราธิวาส ยะลา ปัตตานี และพัทลุง ครอบคลุมแอ่งน้ำบาดาล 6 แอ่ง ได้แก่ แอ่งน้ำบาดาลระนอง-สตูล แอ่งน้ำบาดาลนครศรีธรรมราช-พัทลุง แอ่งน้ำบาดาลหาดใหญ่ แอ่งน้ำบาดาลปัตตานี แอ่งน้ำบาดาลนราธิวาส และ แอ่งน้ำบาดาลจะนะ คิดเป็นพื้นที่แอ่งน้ำบาดาล 25,276.96 ตารางกิโลเมตร โดยมีปริมาณน้ำกักเก็บ 33,434.17 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 2.96 ของปริมาณน้ำกักเก็บทั้งหมด (น้อยที่สุดเป็นอันดับ 12 จากทั้งหมด 12 เขต) และมีปริมาณน้ำเพิ่มเติมรายปี 3,706.64 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี คิดเป็นร้อยละ 3.55 ของปริมาณน้ำเพิ่มเติมรายปีทั้งหมด (น้อยที่สุดเป็นอันดับ 12 จากทั้งหมด 12 เขต)

แผนภาพที่ 1 พื้นที่ความรับผิดชอบของ สทบ.เขต 12 สงขลา

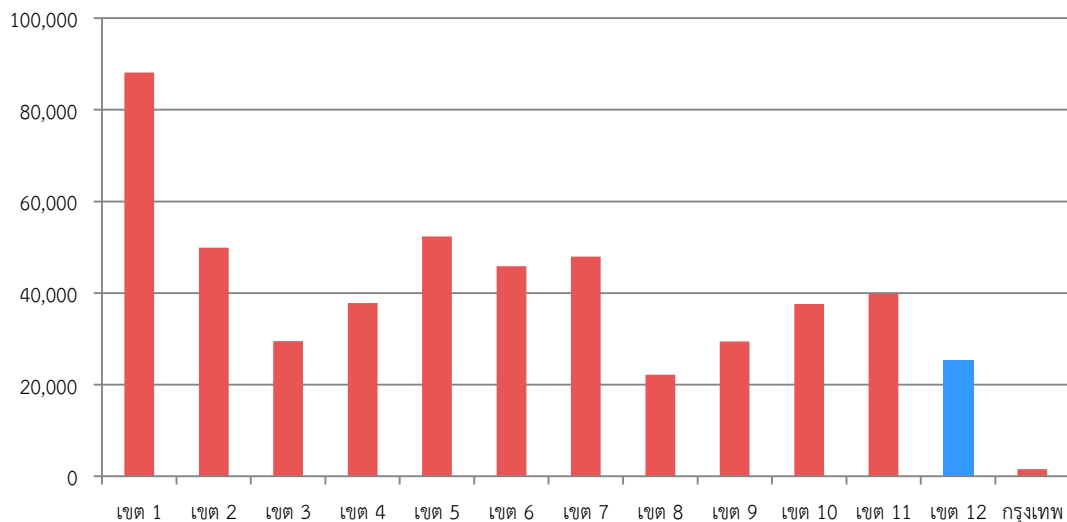

ตารางที่ 1 พื้นที่แอ่งน้ำบาดาลในพื้นที่รับผิดชอบของ สทบ.เขต 12 สงขลา

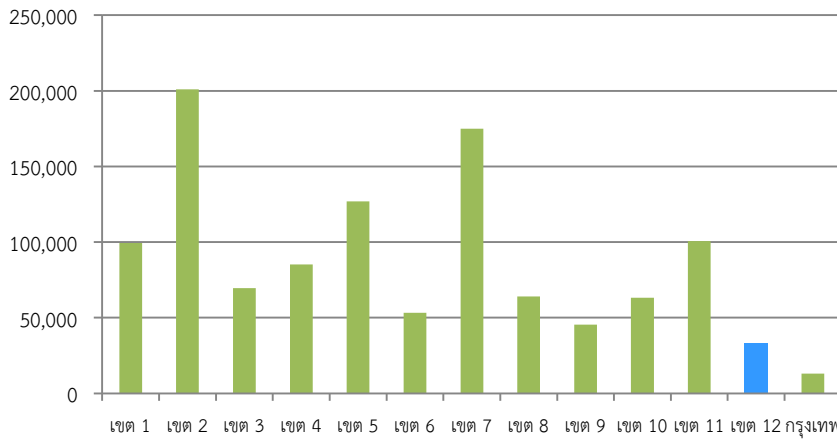
จังหวัด	ครอบคลุม แอ่งน้ำบาดาล	พื้นที่ (ตร.กม.)	ปริมาณน้ำกักเก็บ (ล้าน ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำเพิ่มเติม รายปี (ล้าน ลบ.ม./ปี)
สงขลา	จะนะ	1,576.94	4,160.61	256.10
	นครศรีธรรมราช-พัทลุง	1,740.56	2,950.72	305.01
	ปัตตานี	1,523.73	1,301.76	216.21
	ระนอง-สตูล	56.10	36.05	3.69
	หาดใหญ่	2,824.73	6,799.69	492.49
พัทลุง	นครศรีธรรมราช-พัทลุง	3,750.57	5,524.54	509.40
	ระนอง-สตูล	109.32	54.66	6.56
ปัตตานี	นราธิวาส	550.95	603.24	118.13
	ปัตตานี	1,403.01	1,694.36	334.93
ยะลา	นราธิวาส	504.42	416.05	69.38
	ปัตตานี	3,939.20	3,110.73	300.15
นราธิวาส	นราธิวาส	4,476.50	3,909.16	714.16
	ปัตตานี	6.33	4.74	0.38
สตูล	นครศรีธรรมราช-พัทลุง	12.73	9.54	0.76
	ระนอง-สตูล	2,790.00	2,852.39	379.29
	หาดใหญ่	11.87	5.93	0.71
รวม		25,276.96	33,434.17	3,706.64

แผนภาพที่ 2 พื้นที่แอ่งน้ำบาดาล (ตร.กม.)

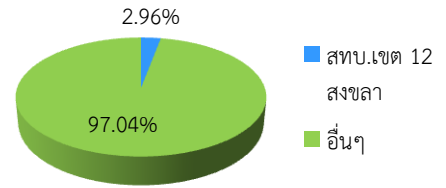

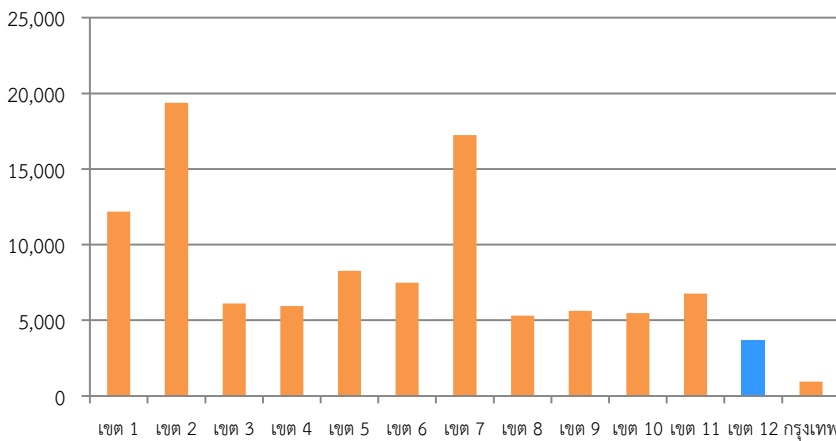
แผนภาพที่ 3 ปริมาณน้ำกักเก็บ (ล้าน ลบ.ม.)

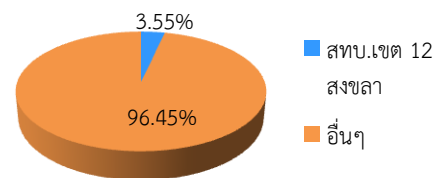
ปริมาณน้ำกักเก็บ

แผนภาพที่ 4 ปริมาณน้ำเพิ่มเติมรายปี (ล้าน ลบ.ม./ปี)

ปริมาณน้ำเพิ่มเติมรายปี

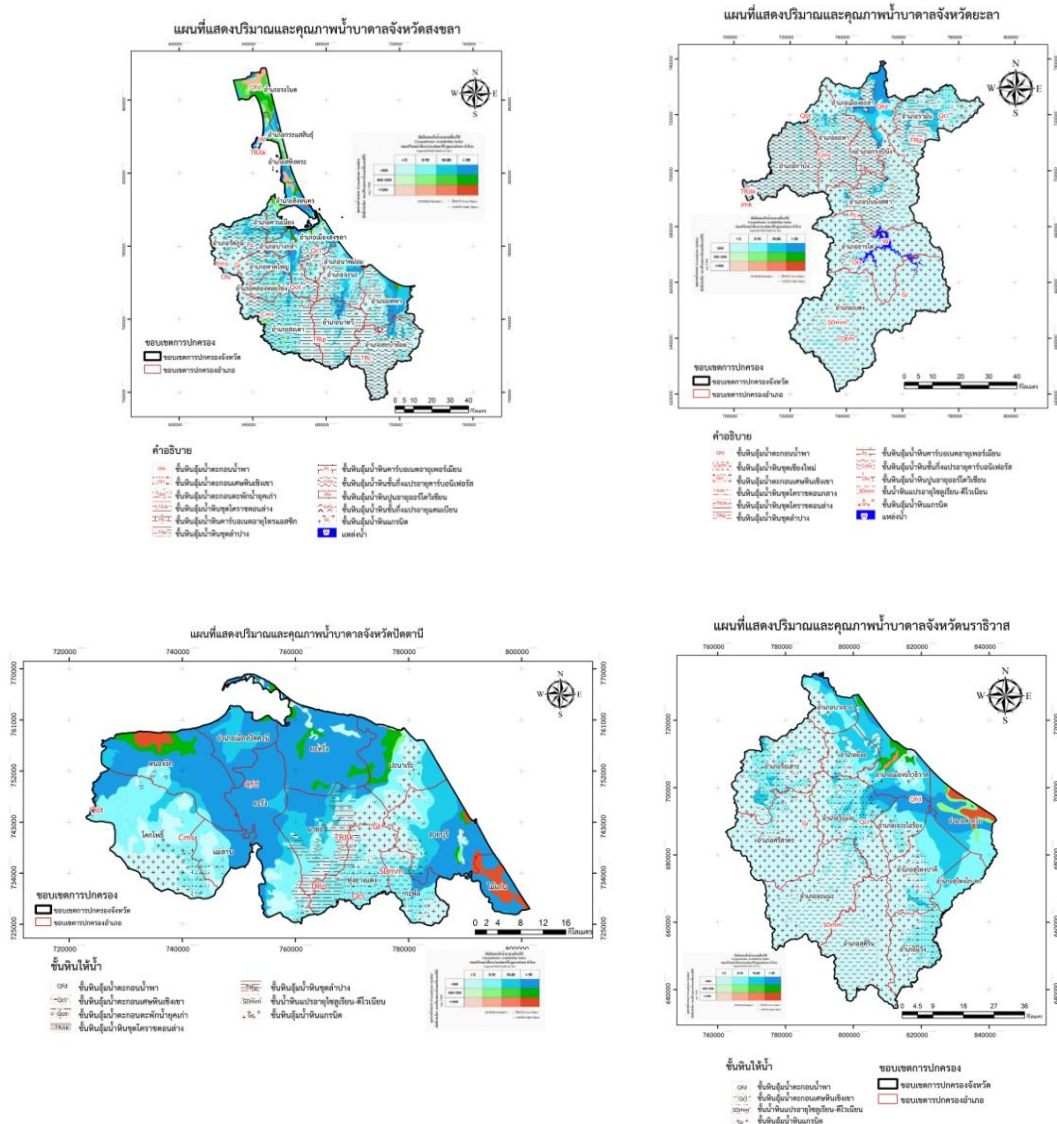
สภาพภูมิประเทศในพื้นที่ความรับผิดชอบของ สทบ.เขต 12 สงขลา เป็นคาบสมุทร ที่ราบหุบเขา และชายฝั่งทะเล พื้นที่กว่าร้อยละ 70 ครอบคลุมแอ่งน้ำบาดาลนครศรีธรรมราช-พัทลุง แอ่งน้ำบาดาลนราธิวาส และแอ่งน้ำบาดาลปัตตานี สำหรับลักษณะธรณีวิทยา ลักษณะชั้นหินให้น้ำมีทั้งหินร่วนและหินแข็ง อย่างไรก็ตาม พื้นที่ในความรับผิดชอบของ สทบ.เขต 12 สงขลา มีปริมาณน้ำกักเก็บและปริมาณน้ำเพิ่มเติมรายปีน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับ สทบ. อื่นๆ ซึ่งเป็นความท้าทายของ สทบ.เขต 12 สงขลา ในการบริหารจัดการน้ำบาดาล เพื่อตอบสนองคำขอและความต้องการใช้น้ำบาดาลที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 2 สภาพอุทกธรณีวิทยาของ สทบ.เขต 12 สงขลา

แอ่งน้ำบาดาล	สภาพภูมิประเทศ	ลักษณะชั้นหินให้น้ำ
ระนอง-สตูล	เป็นคาบสมุทร ที่ราบหุบเขาและชายฝั่งทะเล	หินแข็ง
นครศรีธรรมราช-พัทลุง	เป็นคาบสมุทร ที่ราบหุบเขาและชายฝั่งทะเล	หินร่วน
หาดใหญ่	เป็นคาบสมุทร ที่ราบหุบเขาและชายฝั่งทะเล	หินร่วน
ปัตตานี	เป็นคาบสมุทร ที่ราบหุบเขาและชายฝั่งทะเล	หินร่วน-หินแข็ง
นราธิวาส	เป็นคาบสมุทร ที่ราบหุบเขาและชายฝั่งทะเล	หินร่วน-หินแข็ง
จะนะ	เป็นคาบสมุทร ที่ราบหุบเขาและชายฝั่งทะเล	หินร่วน-หินแข็ง

แผนพัฒนาระบบงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ในระดับภูมิภาคอย่างเป็นระบบและยั่งยืนของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 12 สงขลา

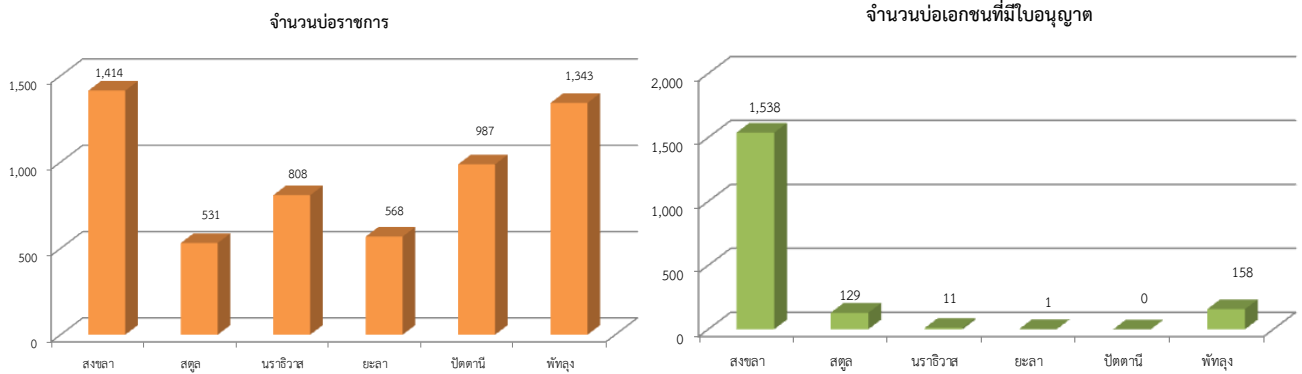

เมื่อพิจารณาความหนาแน่นของการใช้น้ำบาดาล พบว่าการใช้น้ำบาดาลกระจุกตัวในจังหวัดสงขลา ดึงเห็นได้จากจำนวนบ่อราชการมีจำนวน 1,414 บ่อ คิดเป็นสัดส่วนราวร้อยละ 25 ของจำนวนบ่อราชการในพื้นที่ และจำนวนบ่อเอกชนมีจำนวน 1,538 บ่อ คิดเป็นสัดส่วนกว่าร้อยละ 83 ของจำนวนบ่อเอกชนที่มีใบอนุญาตในพื้นที่ ทั้งนี้ จังหวัดสงขลา มีปริมาณการใช้น้ำบาดาลเพื่อการอุตสาหกรรมถึง 32 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี คิดเป็นสัดส่วนราวร้อยละ 19 ของปริมาณการใช้น้ำบาดาลเพื่อการอุตสาหกรรมในภาคใต้¹ อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การค้า การท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของชุมชน ทำให้ความต้องการใช้น้ำบาดาลมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

¹ รายงานสถานการณ์น้ำบาดาลประเทศไทย พ.ศ. 2558

แผนภาพที่ 5 จำนวนบ่อบาดาลในพื้นที่ สทบ.เขต 12 สงขลา

หมายเหตุ : ข้อมูลจำนวนบ่อราชการเป็นข้อมูลจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นับเฉพาะจำนวนบ่อราชการที่ใช้งานได้
ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาลและระบบภูมิสารสนเทศอุทกธรณีวิทยาและการจัดการน้ำบาดาล

เมื่อพิจารณาความลึกเฉลี่ยและความลึกพัฒนาเฉลี่ยของบ่อบาดาลแต่ละจังหวัด สรุปได้ดังนี้
ตารางที่ 3 ระดับความลึกและปริมาณน้ำแต่ละจังหวัด

จังหวัด	ความลึกเฉลี่ย (เมตร)	ความลึกพัฒนาเฉลี่ย (เมตร)	ปริมาณน้ำ (ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง)
สงขลา	60.27	52.93	8.98
สตูล	45.33	39.36	4.35
นราธิวาส	30.14	20.23	4.47
ยะลา	35.40	26.81	5.8
ปัตตานี	48.42	33.71	11.48
พัทลุง	47.57	36.84	5.82
เฉลี่ย	44.52	34.98	6.82

และเมื่อพิจารณาประเภทการใช้ประโยชน์ของบ่อราชการ และประเภทของบ่อราชการจำแนกตามสภาพน้ำบาดาล สามารถสรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 4 ประเภทการใช้ประโยชน์ของบ่อราชการแต่ละจังหวัด

จังหวัด	จำนวนบ่อราชการ	จำนวนบ่อตามการใช้ประโยชน์			จำนวนบ่อตามสภาพน้ำ	
		บ่ออุปโภค-บริโภค (บ่อ)	บ่อเกษตร (บ่อ)	บ่อเกษตรระดับตื้น (บ่อ)	ใช้ได้-น้ำจืด (บ่อ)	ใช้ได้-น้ำกร่อย (บ่อ)
สงขลา	1,414	1,349	65	0	1,393	21
สตูล	531	514	17	0	529	2
นราธิวาส	808	808	0	0	806	2
ยะลา	568	568	0	0	566	2
ปัตตานี	987	987	0	0	975	12
พัทลุง	1,343	1,283	60	0	1,340	3
รวม	5,651	5,509	142	0	5,609	42

จากตารางที่ 4 หากจำแนกประเภทของบ่อราชการตามการใช้ประโยชน์ จะเห็นว่าบ่อราชการส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ด้านการอุปโภคบริโภค คิดเป็นสัดส่วนราวร้อยละ 97 ของจำนวนบ่อราชการทั้งหมด และเมื่อจำแนกประเภทของบ่อราชการตามสภาพน้ำ พบว่าส่วนใหญ่เป็นบ่อบาดาลที่มีสภาพน้ำบาดาลเป็นน้ำจืด คิดเป็นสัดส่วนราวร้อยละ 99 ขณะที่บ่อบาดาลบางส่วนมีสภาพน้ำบาดาลเป็นน้ำกร่อย

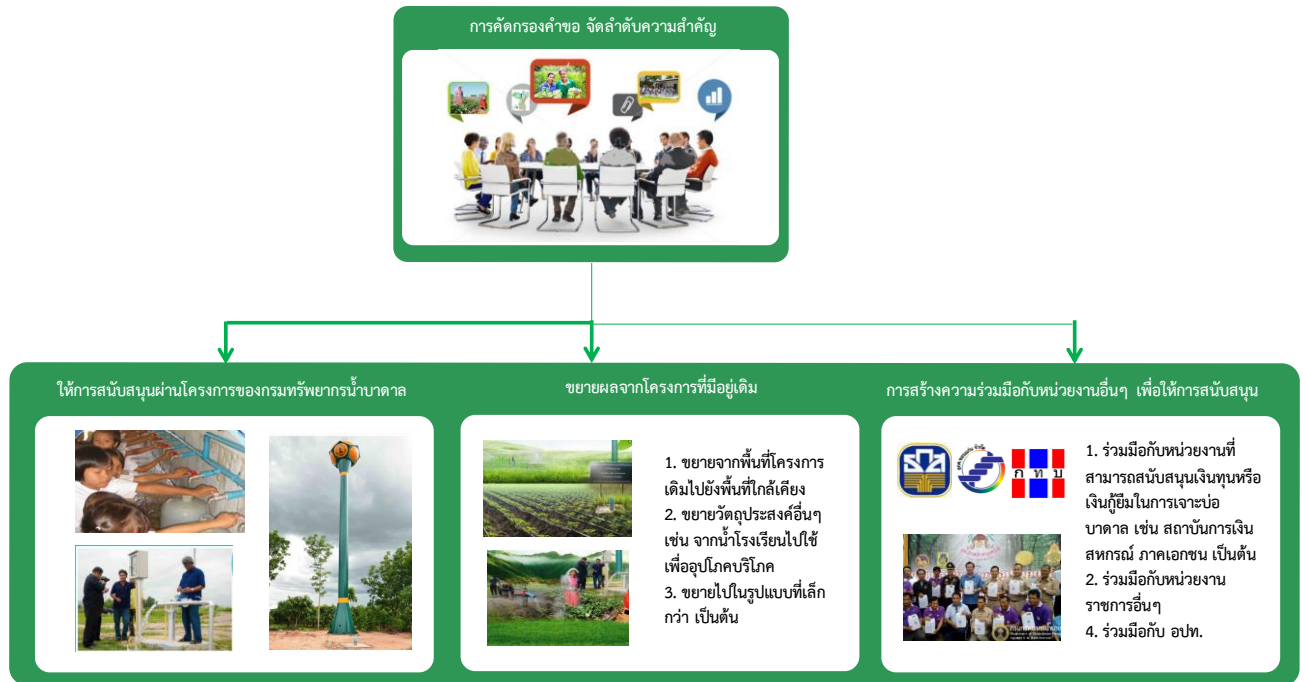
ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าประชาชนมีความต้องการใช้น้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรเป็นหลัก ประกอบกับประชาชนหรือเกษตรกรบางส่วนไม่มีงบประมาณในการว่าจ้างบริษัทเอกชนในการขุดเจาะบ่อบาดาล ทำให้ในแต่ละปีมีปริมาณคำขอโครงการต่างๆ เข้ามาที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม สทบ.เขต 12 สงขลา ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือ/ตอบสนองคำขอได้ทั้งหมด เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ ที่ผ่านมา สทบ.เขต 12 สงขลา จึงมีการคัดกรองคำขอในเบื้องต้น โดยการลงพื้นที่สำรวจความเหมาะสมในการขุดเจาะและพัฒนาบ่อบาดาล ความพร้อมในการดำเนินการต่อยอดของพื้นที่ เพื่อจัดทำแผนในการให้ความช่วยเหลือต่อไป

► **ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่**

เพื่อให้ความช่วยเหลือกับประชาชนได้ทันท่วงทียิ่งขึ้น สทบ. เขต 12 สงขลา ควรพัฒนารูปแบบการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนที่มีคำขอเข้ามา โดย สทบ. เขต 12 สงขลา ควรพิจารณากลับกรองคำขอ เพื่อให้การขอรับการเจาะบ่อบาดาลผ่านโครงการต่างๆ เป็นคำขอที่มีความต้องการจริงๆ ในพื้นที่ที่มีศักยภาพ คุณภาพน้ำบาดาลมีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการใช้ประโยชน์ และจัดกลุ่มคำขอเพื่อพิจารณารูปแบบการสนับสนุนช่วยเหลือที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด เช่น คำขอที่สามารถต่อยอดจากบ่อบาดาลในโครงการเดิม การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งสถาบันการเงิน หน่วยงานราชการ และ อปท. เพื่อเข้าร่วมให้การสนับสนุนช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในรูปแบบต่างๆ เช่น การสนับสนุนเงินกู้ยืมสำหรับเป็นทุนในการขุดเจาะบ่อบาดาล การส่งคำขอรับการสนับสนุนการเจาะบ่อบาดาลที่ยังไม่ได้รับความช่วยเหลือ ให้หน่วยงานราชการหรือ อปท. ไปดำเนินการต่อ ตลอดจนการร่วมสนับสนุนงบประมาณในการเจาะและพัฒนาบ่อบาดาล เป็นต้น

แผนภาพที่ 6 การพัฒนากระบวนการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่

บทที่ 2

การปฏิบัติงานตามภารกิจ

2.1 ภารกิจของ สทบ.เขต 12 สงขลา

2.1.1 การปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับถ่ายโอนจากส่วนกลาง

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 12 สงขลา ได้รับมอบภารกิจจากหน่วยงานส่วนกลางใน 5 ภารกิจหลัก ได้แก่ 1) ภารกิจด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพ 2) ภารกิจด้านการอนุรักษ์เพื่อปกป้องให้มืออยู่อย่างยั่งยืน 3) ภารกิจการฟื้นฟู : ส่วนที่เสียหายให้คืนสู่สมดุล 4) ภารกิจการพัฒนา : ใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการเศรษฐกิจและสังคม 5) ภารกิจการกฎหมาย : การบริหารจัดการให้เป็นไปตามกฎหมายน้ำบาดาล มีรายละเอียดหน้าที่ในแต่ละภารกิจ ดังนี้

ตารางที่ 5 ภารกิจที่สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลได้รับการถ่ายโอนจากส่วนกลาง

1) ภารกิจด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพ	2) ภารกิจด้านการอนุรักษ์เพื่อปกป้องให้มืออยู่อย่างยั่งยืน	3) ภารกิจการฟื้นฟู : ส่วนที่เสียหายให้คืนสู่สมดุล	4) ภารกิจการพัฒนา : ใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการเศรษฐกิจและสังคม	5) ภารกิจการกฎหมาย : การบริหารจัดการให้เป็นไปตามกฎหมายน้ำบาดาล
<ol style="list-style-type: none"> สำรวจธรณีฟิสิกส์ เจาะสำรวจทางวิชาการ เก็บตัวอย่างแปลชั้นดิน หยั่งธรณีหลุมเจาะ สุบทดสอบ สำรวจธรณีวิทยาภาคสนาม วิเคราะห์ประเมินผลระดับพื้นที่เฉพาะแ่ง สนับสนุนและบริการข้อมูลวิชาการผลการสำรวจศักยภาพน้ำบาดาลให้แก่ส่วนราชการในพื้นที่ท้องถิ่น 	<ol style="list-style-type: none"> สำรวจพื้นที่เพื่อสร้างสถานีสังเกตการณ์และเครือข่ายเฝ้าระวัง จัดสร้างสถานีสังเกตการณ์เฝ้าระวัง เจาะบ่อสังเกตการณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลตามระยะเวลาระดับพื้นที่ รายงานผลและเผยแพร่สถานการณ์ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำบาดาล การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้ 	<ol style="list-style-type: none"> จัดทำแผนปฏิบัติการ การฟื้นฟูบ่อน้ำบาดาลด้านกายภาพ สำรวจรวบรวมข้อมูลด้านปริมาณน้ำและคุณภาพน้ำบาดาลระดับพื้นที่ ศึกษาข้อมูลทางอุทกธรณีวิทยาในระดับพื้นที่ ดำเนินการฟื้นฟูโดยการเป่าล้างหรือสูบน้ำออก วัดระดับน้ำ วิเคราะห์คุณภาพน้ำ สำรวจรวบรวมข้อมูลบ่อน้ำบาดาล ปริมาณการใช้น้ำบาดาล ศึกษาทิศทางแนวโน้มของน้ำบาดาลระดับพื้นที่ 	<ol style="list-style-type: none"> จัดทำแผนปฏิบัติการสำรวจข้อมูลพื้นที่เป้าหมาย สำรวจข้อมูล Demand Side, Supply Side วิเคราะห์หาความต้องการใช้น้ำของพื้นที่ จัดทำและพัฒนาระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ การพัฒนาบ่อน้ำบาดาล รวบรวมข้อมูลปัญหา ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ สำรวจ รวบรวมตรวจสอบสภาพเบื้องต้น วิเคราะห์สภาพ 	<ol style="list-style-type: none"> การอนุญาตเจาะอนุญาตใช้นอกเขตวิกฤตน้ำบาดาล การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล การยกเลิกการใช้น้ำบาดาลในเขตพื้นที่วิกฤตน้ำบาดาล การยกเลิกการใช้น้ำบาดาล นอกเขตพื้นที่วิกฤตน้ำบาดาล การติดตามตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายในเขตพื้นที่วิกฤตน้ำบาดาล การติดตามตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายนอกเขตพื้นที่วิกฤตน้ำบาดาล การจัดทำแผนการใช้

1) ภารกิจด้านการ สำรวจและประเมิน ศักยภาพ	2) ภารกิจด้านการ อนุรักษ์เพื่อปกป้อง ให้มืออยู่อย่างยั่งยืน	3) ภารกิจการฟื้นฟู : ส่วนที่เสียหายให้คืนสู่ สมดุล	4) ภารกิจการพัฒนา : ใช้ประโยชน์เพื่อ ตอบสนองความ ต้องการเศรษฐกิจและ สังคม	5) ภารกิจการกฎหมาย : การบริหารจัดการให้ เป็นไปตามกฎหมาย น้ำบาดาล
	น้ำบาดาลและบริหาร เป็นเครือข่าย เช่น กลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อการเกษตร การปศุสัตว์ ภาคอุตสาหกรรม สมาคมน้ำบาดาล 8. อุดกมลบ่อน้ำ บาดาล	9. จัดหาแหล่งน้ำดิบ สำหรับการเติมน้ำ 10. ดำเนินการเจาะบ่อ และก่อสร้างระบบกรอง น้ำ 11. วัดระดับน้ำจากบ่อ สังเกตการณ์การ บำรุงรักษาระบบ ประปาบาดาลและให้ คำปรึกษาแนะนำ	เครื่องจักรพร้อมทั้ง จัดทำแผนการซ่อม บำรุง 9. ศึกษา พัฒนาระบบ เพิ่มประสิทธิภาพการ ใช้น้ำบาดาลและระบบ ประปาบาดาล 10. ศึกษาเพื่อกำหนด ชั้นน้ำบาดาลให้ เหมาะสมสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การใช้ ประโยชน์ 11. กำหนดคุณลักษณะ เฉพาะของบ่อน้ำ บาดาลและประปา บาดาล 12. ศึกษาและระบบ ปรับปรุงคุณภาพน้ำ บาดาลให้เหมาะสมกับ สภาพของพื้นที่และการ ใช้งาน 13. การจัดสรรน้ำ บาดาลเพื่อการใช้ ประโยชน์อย่างเป็น ธรรมและถูกต้องตาม หลักวิชาการ 14. จัดฝึกอบรม ถ่ายทอดความรู้ เสริมสร้างการมีส่วน ร่วมภาคประชาชน 15. จัดทำคลินิกน้ำ บาดาล และบริการทาง วิชาการ เพื่อบริการ เชิงรุก	น้ำในแอ่งน้ำบาดาล 8. อบรมช่างเจาะบ่อน้ำ บาดาลและออกหนังสือ รับรอง 9. อบรมนักธรณีวิทยา วิศวกร ควบคุมการ เจาะบ่อน้ำบาดาลและ ออกหนังสือรับรอง 10. ให้คำแนะนำ ปรึกษากฎหมายน้ำ บาดาลกับบุคคลและ องค์กรทั่วไป 11. แผน การศึกษา แนวทางการบริหาร จัดการตามกฎหมายน้ำ บาดาลในระดับแอ่งน้ำ บาดาล

จากการศึกษาวิเคราะห์ภารกิจดำเนินการดำเนินงานที่ สทบ.เขต 12 สงขลา ดำเนินการจริงในปัจจุบัน
แบ่งออกเป็นภารกิจหลักๆ ดังนี้

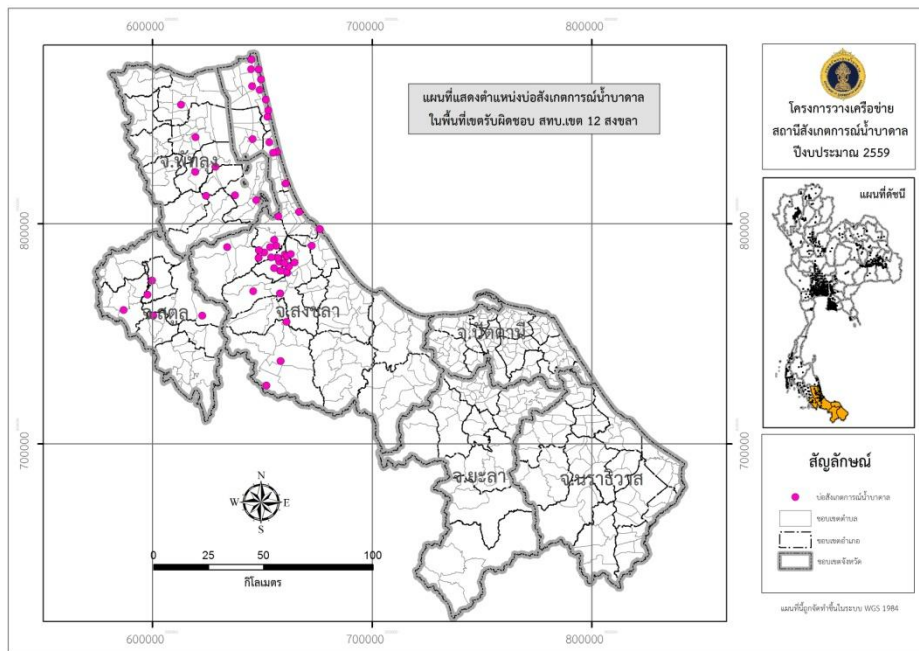
1) **ภารกิจด้านการสำรวจประเมินศักยภาพน้ำบาดาล** ปัจจุบันเจ้าหน้าที่กลุ่มวิชาการน้ำบาดาล เป็นผู้ดำเนินการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล โดยเน้นการปฏิบัติงานสนับสนุนการพัฒนา และใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลให้เป็นไปตามหลักวิชาการ การสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการเพื่อใช้ในการบริหารจัดการน้ำบาดาลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล อย่างไรก็ตาม ในการปฏิบัติงานจริง เจ้าหน้าที่ ยังไม่สามารถดำเนินการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาลได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เนื่องจากข้อจำกัด ด้านจำนวนบุคลากร ประกอบกับข้อจำกัดด้านอุปกรณ์ โดยปัจจุบันยังขาดเครื่องสำรวจ Resistivity เครื่องมือ ในการวิเคราะห์คุณภาพน้ำ ทำให้ในการปฏิบัติงานจริง เจ้าหน้าที่ไม่สามารถลงพื้นที่เพื่อสำรวจธรณีฟิสิกส์และ ประเมินศักยภาพน้ำบาดาลได้ทั้งหมด ทำให้ยังต้องอาศัยประสบการณ์ของช่างเจาะในการขุดเจาะและพัฒนา บ่อบาดาล

สำหรับภารกิจที่ สทบ.เขต 12 สงขลา ยังดำเนินการได้ไม่เต็มรูปแบบ ได้แก่ การสนับสนุนและบริการ ข้อมูลวิชาการผลการสำรวจศักยภาพน้ำบาดาลให้แก่ส่วนราชการในพื้นที่และท้องถิ่น เนื่องจากมีข้อจำกัด ด้านงบประมาณ อุปกรณ์ อีกทั้งข้อมูลบางส่วนดำเนินการจัดเก็บโดยส่วนกลาง เช่น ข้อมูลจากบ่อสังเกตการณ์ แต่ยังคงขาดการส่งต่อข้อมูลเพื่อให้ สทบ. ได้นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ ส่งผลให้ สทบ.เขต 12 สงขลา ไม่สามารถ ดำเนินภารกิจดังกล่าวได้เต็มรูปแบบ

สำหรับการวิเคราะห์ประเมินผลระดับพื้นที่เฉพาะแ่ง ปัจจุบันภารกิจด้านการสำรวจและประเมิน ศักยภาพน้ำบาดาลยังเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยเจาะมากกว่าจะเป็นการสำรวจในเชิงวิชาการ ซึ่งต้องมีการพัฒนานักธรณีฟิสิกส์ให้มีความรู้และประสบการณ์มากขึ้น ตลอดจนสามารถสื่อสารกับหน่วยเจาะได้ เพื่อนำข้อมูลจากหน่วยเจาะมาเทียบเคียงกับผลสำรวจ ซึ่งจะช่วยให้การตีความข้อมูลต่างๆ มีความแม่นยำ มากยิ่งขึ้น

2) **ภารกิจด้านการอนุรักษ์เพื่อปกป้องให้มีอยู่อย่างยั่งยืน** การดำเนินการที่ผ่านมาของ สทบ.เขต 12 สงขลา ได้แก่ การสำรวจพื้นที่เพื่อสร้างสถานีบ่อสังเกตการณ์ การจัดสร้างสถานีสังเกตการณ์ฝักระวัง และเจาะ บ่อสังเกตการณ์ รวมทั้งการอุดกลบบ่อตามโครงการหรือนโยบายจากส่วนกลาง ขณะที่ในด้านการจัดเก็บข้อมูล บ่อสังเกตการณ์ การรวบรวมรายงานผลสถานการณ์ ปัจจุบันดำเนินการโดยสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากร น้ำบาดาล ซึ่งยังคงขาดการส่งต่อข้อมูลดังกล่าวเพื่อให้ สทบ. นำไปใช้ประโยชน์

แผนภาพที่ 7 แผนที่แสดงตำแหน่งบ่อสังเกตการณ์น้ำบาดาลในพื้นที่รับผิดชอบของ สทบ.เขต 12 สงขลา

3) **ภารกิจการฟื้นฟู** : ส่วนที่เสียหายให้คืนสู่สมดุล เป็นภารกิจที่ สทบ.เขต 12 สงขลา ยังไม่ได้ดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาข้อมูลทางอุทกธรณีวิทยาในระดับพื้นที่ การฟื้นฟูโดยการเป่าล้างหรือสูบน้ำออก การวัดระดับน้ำ วิเคราะห์คุณภาพน้ำ การสำรวจรวบรวมข้อมูลบ่อน้ำบาดาล ปริมาณการใช้น้ำบาดาล การวัดระดับน้ำจากบ่อสังเกตการณ์ ซึ่งกิจกรรมภายใต้ภารกิจดังกล่าว ส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด

4) **ภารกิจการพัฒนา** : ใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการเศรษฐกิจและสังคม สทบ.เขต 12 สงขลา ดำเนินการ 4 ภารกิจหลักได้แก่

1. ภารกิจการสำรวจจุดเจาะและพัฒนาบ่อน้ำบาดาล ฝ่ายงานที่รับผิดชอบ คือ ศูนย์พัฒนาบ่อน้ำบาดาล ดำเนินการสำรวจ รวบรวม ตรวจสอบสภาพเพื่อดำเนินการพัฒนาบ่อน้ำบาดาลตามโครงการ ซึ่งประกอบด้วย 4 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรในพื้นที่ประสบภัยแล้ง 2) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ 3) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค และ 4) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2. ภารกิจการวิเคราะห์สภาพเครื่องจักรพร้อมทั้งจัดทำแผนการซ่อมบำรุง ฝ่ายงานที่รับผิดชอบ คือ ศูนย์พัฒนาบ่อน้ำบาดาล ส่วนใหญ่เป็นการซ่อมในระหว่างปฏิบัติงาน โดยใช้งบประมาณโครงการ

3. ภารกิจด้านนโยบายและแผน เป็นการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินโครงการสนับสนุนจะพิจารณาจากคำขอและพื้นที่ที่มีความจำเป็นเร่งด่วน สำหรับการสำรวจข้อมูล Demand Side และ Supply Side ตลอดจนการวิเคราะห์หาความต้องการใช้น้ำของพื้นที่ ยังมีข้อจำกัดด้านข้อมูล เนื่องจากข้อมูลส่วนใหญ่ ส่วนกลางเป็นผู้สำรวจและจัดเก็บ ซึ่ง สทบ. ยังไม่สามารถเรียกดูข้อมูลได้ การวิเคราะห์และการวางแผนจึงมีข้อจำกัด

4. ภารกิจด้านการมีส่วนร่วมและการประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 12 สงขลา มีการดำเนินการอยู่แล้วผ่านการประสานความร่วมมือกับท้องถิ่น ภาคเอกชน และหน่วยงานราชการอื่นๆ อย่างไรก็ตาม สทบ.เขต 12 สงขลา ยังไม่สามารถดำเนินการด้านการประชาสัมพันธ์เชิงรุก โดยเฉพาะการสร้างความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของท้องถิ่นในการดำเนินการภารกิจที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาล การสร้างความเข้าใจให้แก่

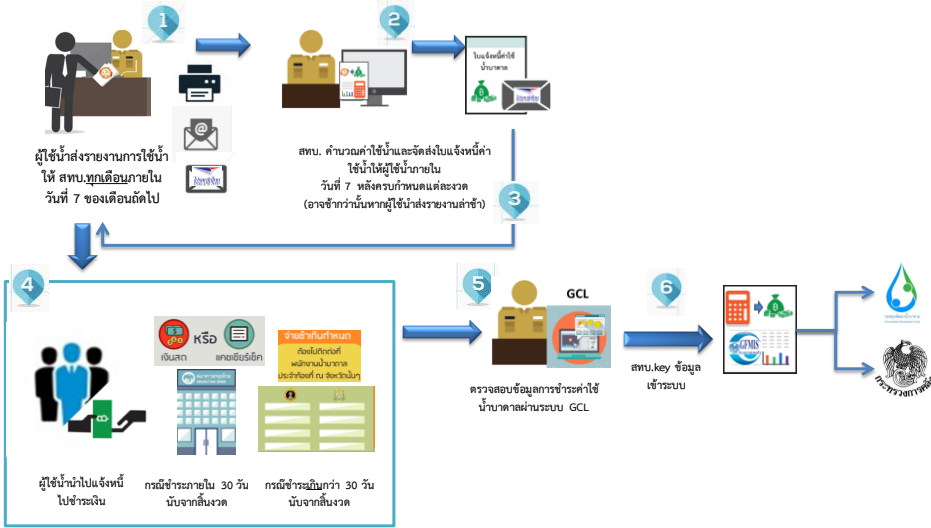
ประชาชนเกี่ยวกับขั้นตอนในการขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาล การอุทกกลบบ่อบาดาล เป็นต้น เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ บุคลากร

สำหรับการศึกษา พัฒนาระบบเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำบาดาลและระบบประปาบาดาล ศึกษาเพื่อกำหนดขั้นน้ำบาดาลให้เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้ประโยชน์ และการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของบ่อน้ำบาดาลและประปาบาดาล การจัดสรรน้ำบาดาลเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างเป็นธรรมและถูกต้องตามหลักวิชาการ ยังเป็นภารกิจที่ส่วนกลางยังคงดำเนินการอยู่ เนื่องจาก สทบ. มีบุคลากรด้านงานวิชาการน้อย ขณะที่ภารกิจงานปฏิบัติมีจำนวนมาก

5) ภารกิจการกฎหมาย : การบริหารจัดการให้เป็นไปตามกฎหมายน้ำบาดาล ฝ่ายงานที่รับผิดชอบ คือ ส่วนบริหารจัดการน้ำบาดาล ซึ่งมีการกิจประกอบด้วย 1) การขออนุญาต 2) การตรวจสอบการลักลอบ 3) การเรียกเก็บและรับชำระค่าใช้น้ำบาดาล โดยแบ่งพื้นที่อำนาจการดำเนินการของ สทบ.เขต 12 สงขลา และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ดังนี้

ตารางที่ 6 สรุปภารกิจและอำนาจการดำเนินการของ สทบ.เขต 12 สงขลา

ภารกิจและอำนาจการดำเนินการ	
1) การขออนุญาต	
สงขลา	<p>การยื่นขออนุญาตทุกประเภทเป็นอำนาจของ สทบ.เขต 12 สงขลา ผู้ประสงค์จะขอรับใบอนุญาต ต้องยื่นขออนุญาตผ่าน สทบ.เขต 12 สงขลา โดยอำนาจการพิจารณาอนุมัติขึ้นอยู่กับขนาดบ่อและปริมาณการใช้น้ำบาดาล ดังนี้</p> <p>The flowchart for Songkhla province details the following steps: <ol style="list-style-type: none"> ยื่นคำขอพร้อมเอกสาร (Submit application form and documents) ดำเนินการในส่วนกลาง (ดำเนินการในส่วนกลาง) ตรวจสอบเอกสารและสถานที่ตรวจสอบ (Review documents and site inspection) พิจารณาอนุมัติ (Consider approval) <ul style="list-style-type: none"> ขนาดบ่อน้อยกว่า 5 นิ้ว/ขอใช้ไม่เกิน 300 ลบ.ม. → อนุมัติ (Approval) ขนาดบ่อ 5 และ 6 นิ้ว/ขอใช้เกิน 300 ลบ.ม. แต่ไม่เกิน 800 ลบ.ม. → คณะกรรมการเขต (Regional Committee) ขนาดบ่อ 8 นิ้วขึ้นไป/ขอใช้เกินวันละ 800 ลบ.ม. → คณะกรรมการส่วนกลาง (Central Committee) ส่วนกลางแจ้งผลและส่งใบอนุญาตกลับ สทบ. (Central office notifies results and sends permit back to local office) แจ้งให้มารับและชำระค่าธรรมเนียม หรือรับเรื่องคืน (Notify to receive and pay fees or return documents) </p>
สตูล นราธิวาส ยะลา ปัตตานี พัทลุง	<p>การยื่นขออนุญาตทุกประเภทเป็นอำนาจของฝ่ายน้ำบาดาลจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด</p> <p>The flowchart for these provinces details the following steps: <ol style="list-style-type: none"> ยื่นคำขอพร้อมเอกสาร (Submit application form and documents) ดำเนินการในส่วนกลาง (ดำเนินการในส่วนกลาง) ตรวจสอบเอกสารและสถานที่ตรวจสอบ (Review documents and site inspection) พิจารณาอนุมัติ (Consider approval) <ul style="list-style-type: none"> ขนาดบ่อน้อยกว่า 5 นิ้ว/ขอใช้ไม่เกิน 300 ลบ.ม. → อนุมัติ (Approval) ขนาดบ่อ 5 และ 6 นิ้ว/ขอใช้เกิน 300 ลบ.ม. แต่ไม่เกิน 800 ลบ.ม. → คณะกรรมการเขต (Regional Committee) ขนาดบ่อ 8 นิ้วขึ้นไป/ขอใช้เกินวันละ 800 ลบ.ม. → คณะกรรมการส่วนกลาง (Central Committee) ส่วนกลางส่งใบอนุญาตส่งฝ่ายน้ำบาดาลจังหวัด (Central office sends permit to provincial water department) แจ้งให้มารับและชำระค่าธรรมเนียม หรือรับเรื่องคืน (Notify to receive and pay fees or return documents) </p>
<p>หมายเหตุ : การขออนุญาตระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาลในทุกจังหวัด ผู้ประสงค์จะขอรับใบอนุญาต ต้องยื่นขออนุญาตผ่าน สทบ./ทสจ. เพื่อส่งต่อเรื่องเสนอกรมทรัพยากรน้ำบาดาลพิจารณาอนุญาตเท่านั้น</p>	

ภารกิจและอำนาจการดำเนินการ	
2) การตรวจสอบการขออนุญาต และการตรวจสอบการลักลอบ (เช็กข้อมูล)	
สงขลา	ดำเนินการตรวจสอบ 1 ครั้ง/ปี ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - บ่อบาดาลที่ขออนุญาตขุดเจาะและขอใช้น้ำบาดาลใหม่ทุกประเภท - บ่อบาดาลเดิมที่มีการใช้งานทั้งที่ชำระค่าใช้น้ำ (ภาคอุตสาหกรรมและภาคธุรกิจ)
สตูล นราธิวาส ยะลา ปัตตานี พัทลุง	การตรวจสอบการขออนุญาตและการตรวจสอบการลักลอบเป็นอำนาจของฝ่ายน้ำบาดาลจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด
3) การเรียกเก็บและรับชำระค่าใช้น้ำบาดาล	
สงขลา	<p>สทบ.เขต 12 สงขลา เป็นผู้ออกใบแจ้งหนี้เรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาล ตลอดจนรับชำระค่าใช้น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดสงขลา สรุปขั้นตอนดังนี้</p> <p>1. ผู้ใช้น้ำส่งรายงานการใช้น้ำให้ สทบ.ทุกเดือนภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไป</p> <p>2. สทบ. คำนวณค่าใช้น้ำและจัดส่งใบแจ้งหนี้ค่าใช้น้ำให้ผู้ใช้น้ำภายในวันที่ 7 หลังครบกำหนดแต่ละงวด (อาจช้ากว่ากำหนดหากผู้ใช้น้ำส่งรายงานล่าช้า)</p> <p>3. ผู้ใช้น้ำไปชำระเงิน</p> <p>4. ผู้ใช้น้ำไปชำระเงินไปชำระเงิน</p> <p>5. ตรวจสอบข้อมูลการชำระค่าใช้น้ำบาดาลผ่านระบบ GCL</p> <p>6. สทบ. key ข้อมูลเข้าระบบ</p>
สตูล นราธิวาส ยะลา ปัตตานี พัทลุง	การออกใบแจ้งหนี้เรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาล ตลอดจนรับชำระค่าใช้น้ำบาดาลเป็นอำนาจของฝ่ายน้ำบาดาลจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด

สำหรับภารกิจทำให้คำแนะนำ ปรีกษากฎหมายน้ำบาดาลกับบุคคลและองค์กรทั่วไป ที่ผ่านมายังดำเนินการได้ไม่เต็มที่นัก เนื่องจาก สทบ.เขต 12 สงขลา ยังขาดบุคลากรที่เป็นนิติกร การให้ข้อเสนอแนะคำปรึกษาต่างๆ จึงทำได้เพียงระดับที่เจ้าหน้าที่มีความรู้เท่านั้น สำหรับภารกิจการอบรมช่างเจาะบ่อน้ำบาดาลและออกหนังสือรับรอง รวมทั้งการอบรมนักธรณีวิทยา วิศวกร ควบคุมการเจาะบ่อน้ำบาดาลและออกหนังสือรับรองยังดำเนินการโดยหน่วยงานส่วนกลาง (สำนักควบคุมกิจการน้ำบาดาล)

กล่าวโดยสรุป ภารกิจที่กำหนดให้มีการถ่ายโอนมายัง สทบ. แต่ส่วนกลางยังไม่ส่งมอบภารกิจการงานเพื่อให้ สทบ.เขต 12 สงขลา ดำเนินการ ได้แก่

- 1) การกิจด้านการอนุรักษ์เพื่อปกป้องให้มียู้อย่างยั่งยืน ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลบ่อสังเกตการณ์ตามระยะเวลาระดับพื้นที่ การรายงานผลและเผยแพร่สถานการณ์ สำหรับการอุดกลบบ่อ จะดำเนินการตามที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้มีโครงการ
- 2) การกิจการฟื้นฟู : ส่วนที่เสียหายให้คืนสู่สมดุล ได้แก่ กิจกรรมภายใต้ภารกิจทั้งกิจกรรมด้านการสำรวจประเมินศักยภาพน้ำบาดาล และการฟื้นฟูบ่อน้ำบาดาลทั้งหมด
- 3) การกิจการพัฒนา : ใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ การสำรวจข้อมูลพื้นที่เป้าหมาย ข้อมูล Demand Side Supply Side การจัดทำและพัฒนา ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ ตลอดจนการศึกษาด้านวิชาการในการพัฒนาระบบเพิ่มประสิทธิภาพ การใช้น้ำบาดาลและระบบประปาบาดาล การกำหนดชั้นน้ำบาดาลให้เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้ประโยชน์ ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่ และการใช้งาน เป็นต้น
- 4) การกิจด้านกฎหมาย : การบริหารจัดการให้เป็นไปตามกฎหมายน้ำบาดาล ได้แก่ การกิจการอบรมช่างเจาะบ่อน้ำบาดาลและออกหนังสือรับรอง รวมทั้งการอบรมนักธรณีวิทยา วิศวกร ควบคุมการเจาะบ่อน้ำบาดาลและออกหนังสือรับรอง

สำหรับภารกิจที่ สทบ.เขต 12 สงขลา ได้ดำเนินการแล้ว แต่การปฏิบัติงานยังมีข้อจำกัด ดังนี้

- สทบ.เขต 12 สงขลา ไม่มีนิติกรประจำ การปฏิบัติงานตามภารกิจด้านการบริหารจัดการ ให้เป็นไปตามกฎหมายน้ำบาดาลจึงมีข้อจำกัด ทั้งการให้คำแนะนำด้านกฎหมายกับประชาชน การลงพื้นที่ตรวจสอบการใช้น้ำบาดาล การฟ้องร้องคดี
- การจัดเก็บข้อมูลบ่อสังเกตการณ์ของ สทบ.เขต 12 สงขลา เป็นการจัดเก็บข้อมูลในการบริหารจัดการภายใน ไม่ได้ดำเนินการได้เต็มรูปแบบเช่นเดียวกับส่วนกลาง เนื่องจากมีบุคลากรจำกัด อีกทั้งไม่มีความรู้ เครื่องมือและประสบการณ์มากพอ ทำให้การจัดเก็บข้อมูลอาจไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการพอ ปัจจุบันส่วนกลางก็ยังเป็นผู้จัดเก็บและนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนหรือบริหารจัดการของส่วนกลาง
- การปฏิบัติงานด้านการเจาะและพัฒนาบ่อน้ำบาดาลซึ่งมีปริมาณงานจำนวนมากเมื่อเทียบกับจำนวนช่างเจาะ ทำให้ต้องจ้างแรงงานในพื้นที่ และต้องเป็นแรงงานที่มีประสบการณ์ซึ่งค่อนข้างหายาก อีกทั้งเครื่องมืออุปกรณ์ และรถเจาะที่มีอายุการใช้งานยาวนาน ทำให้ต้องซ่อมบำรุงระหว่างการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ในการปฏิบัติงานช่างเจาะส่วนใหญ่ยังใช้ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่ายึดถือมาตรฐานคู่มือการปฏิบัติงาน ที่ผ่านมามีระบบการกำกับติดตามด้านคุณภาพ จึงไม่ทราบข้อมูลคุณภาพการเจาะและการพัฒนาบ่อน้ำบาดาลที่ได้ดำเนินการไป

กล่าวโดยสรุปมีกิจกรรมแต่ละภารกิจที่ สทบ. ได้ดำเนินการและยังไม่ได้ดำเนินการ รวมทั้งดำเนินการแล้วแต่ยังมีปัญหาอุปสรรคสำคัญที่ต้องการให้มีการปรับปรุงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ดังนี้

ตารางที่ 7 สรุปสถานะการดำเนินงานตามภารกิจในปัจจุบัน

1) ภารกิจด้านการ สำรวจและประเมิน ศักยภาพ	2) ภารกิจด้านการ อนุรักษ์เพื่อปกป้องให้ มีอยู่อย่างยั่งยืน	3) ภารกิจการฟื้นฟู : ส่วนที่เสียหายให้คืนสู่ สมดุล	4) ภารกิจการพัฒนา : ใช้ประโยชน์เพื่อ ตอบสนองความ ต้องการเศรษฐกิจ และสังคม	5) ภารกิจการ กฎหมาย : การ บริหารจัดการให้ เป็นไปตามกฎหมาย น้ำบาดาล
❖ กิจกรรมที่ดำเนินการแล้ว				
1. สำรวจธรณีฟิสิกส์ 2. เก็บตัวอย่างแปล ชั้นดิน 3. หยั่งธรณีหลุมเจาะ 4. สุ่มทดสอบ 5. สำรวจธรณีวิทยา ภาคสนาม	1. สำรวจพื้นที่เพื่อ สร้างสถานี สังเกตการณ์และ เครือข่ายเฝ้าระวัง 2. จัดสร้างสถานี สังเกตการณ์เฝ้า ระวัง 3. เจาะบ่อ สังเกตการณ์ 4. ส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้ สร้างจิตสำนึกและ การมีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการ น้ำบาดาล 5. อุดกมลบ่อน้ำ บาดาล (ดำเนินการ ตามโครงการจาก ส่วนกลาง)		1. การพัฒนา น้ำบาดาล 2. วิเคราะห์หาความ ต้องการใช้น้ำของ พื้นที่ 3. รวบรวมข้อมูล ปัญหา ข้อเสนอแนะใน การปฏิบัติงานด้าน ต่างๆ 4. สำรวจ รวบรวม ตรวจสอบสภาพ เบื้องต้น 5. วิเคราะห์ สภาพ เครื่องจักรพร้อม ทั้งจัดทำแผนการ ซ่อมบำรุง 6. การจัดสรรน้ำ บาดาลเพื่อการใช้ ประโยชน์อย่าง เป็นธรรมและ ถูกต้องตามหลัก วิชาการ 7. จัดฝึกอบรม ถ่ายทอดความรู้ เสริมสร้างการมี ส่วนร่วมภาค ประชาชน	1. การอนุญาตเจาะ อนุญาตใช้ นอกเขตวิกฤต น้ำบาดาล
❖ กิจกรรมที่ดำเนินการแล้วแต่ยังมีปัญหาอุปสรรคสำคัญที่ต้องการให้มีการปรับปรุงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ				
1. สนับสนุนและบริการ ข้อมูลวิชาการผลการ สำรวจศักยภาพ น้ำบาดาลให้แก่ ส่วนราชการในพื้นที่ ท้องถิ่น			1. การเจาะและ พัฒนาน้ำบาดาล 2. จัดทำคลินิก น้ำบาดาล และ บริการทางวิชาการ เพื่อบริการเชิงรุก	1. การติดตาม ตรวจสอบและ บังคับใช้กฎหมาย นอกเขตพื้นที่ วิกฤตน้ำบาดาล 2. ให้คำแนะนำ ปรึกษากฎหมาย

1) ภารกิจด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพ	2) ภารกิจด้านการอนุรักษ์เพื่อปกป้องให้มืออยู่อย่างยั่งยืน	3) ภารกิจการฟื้นฟู : ส่วนที่เสียหายให้คืนสู่สมดุล	4) ภารกิจการพัฒนา : ใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการเศรษฐกิจและสังคม	5) ภารกิจการกฎหมาย : การบริหารจัดการให้เป็นไปตามกฎหมายน้ำบาดาล
				น้ำบาดาลกับบุคคลและองค์กรทั่วไป
❖ กิจกรรมที่ยังไม่ได้ดำเนินการหรือยังไม่ได้ถ่ายโอนกิจกรรมจากส่วนกลาง				
1. เจาะสำรวจทางวิชาการ 2. วิเคราะห์ประเมินผลระดับพื้นที่เฉพาะแ่ง	1. เก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเหตุการณ์ตามระยะเวลา ระดับพื้นที่ 2. การจัดทำรายงานผลและเผยแพร่สถานการณ์ 3. การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้ น้ำบาดาลและบริหารเป็นเครือข่าย เช่น กลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อการเกษตร การปศุสัตว์ ภาคอุตสาหกรรม สมาคมน้ำบาดาล	1. สำรวจรวบรวมข้อมูลด้านปริมาณน้ำและคุณภาพน้ำบาดาลระดับพื้นที่ 2. ศึกษาข้อมูลทางอุทกธรณีวิทยา ระดับพื้นที่ 3. วัดระดับน้ำ วิเคราะห์คุณภาพน้ำ 4. สำรวจรวบรวมข้อมูลบ่อน้ำบาดาล ปริมาณการใช้น้ำบาดาล 5. ศึกษาทิศทางการไหลของน้ำบาดาล ระดับพื้นที่ 6. จัดหาแหล่งน้ำดิบสำหรับการเติมน้ำ 7. ดำเนินการเจาะบ่อและก่อสร้างระบบกรองน้ำ 8. วัดระดับน้ำจากบ่อสังเกตการณ์การบำรุงรักษาระบบประปาบาดาลและให้คำปรึกษาแนะนำ	1. จัดทำแผนปฏิบัติการสำรวจข้อมูลพื้นที่เป้าหมาย 2. สำรวจข้อมูล Demand Side, Supply Side 3. จัดทำและพัฒนา ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ 4. ศึกษา พัฒนาระบบเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำบาดาล และระบบประปาบาดาล 5. ศึกษาเพื่อกำหนดชั้นน้ำบาดาลให้เหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้ประโยชน์ 6. กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของบ่อน้ำบาดาลและประปาบาดาล 7. ศึกษา ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และการใช้งาน	1. การระบายน้าลงบ่อน้ำบาดาล 2. การจัดทำแผนการใช้น้ำในแอ่งน้ำบาดาล 3. อบรมช่างเจาะบ่อน้ำบาดาลและออกหนังสือรับรอง 4. อบรมนักธรณีวิทยา วิศวกรควบคุมการเจาะบ่อน้ำบาดาลและออกหนังสือรับรอง 5. แผน การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการตามกฎหมายน้ำบาดาลในระดับแอ่งน้ำบาดาล

2.1.2 แนวทางการจัดทำแผนพัฒนากระบวนงานฯ ด้านการพัฒนาสมรรถนะและ ยกระดับการปฏิบัติงานให้รองรับภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนจากส่วนกลาง

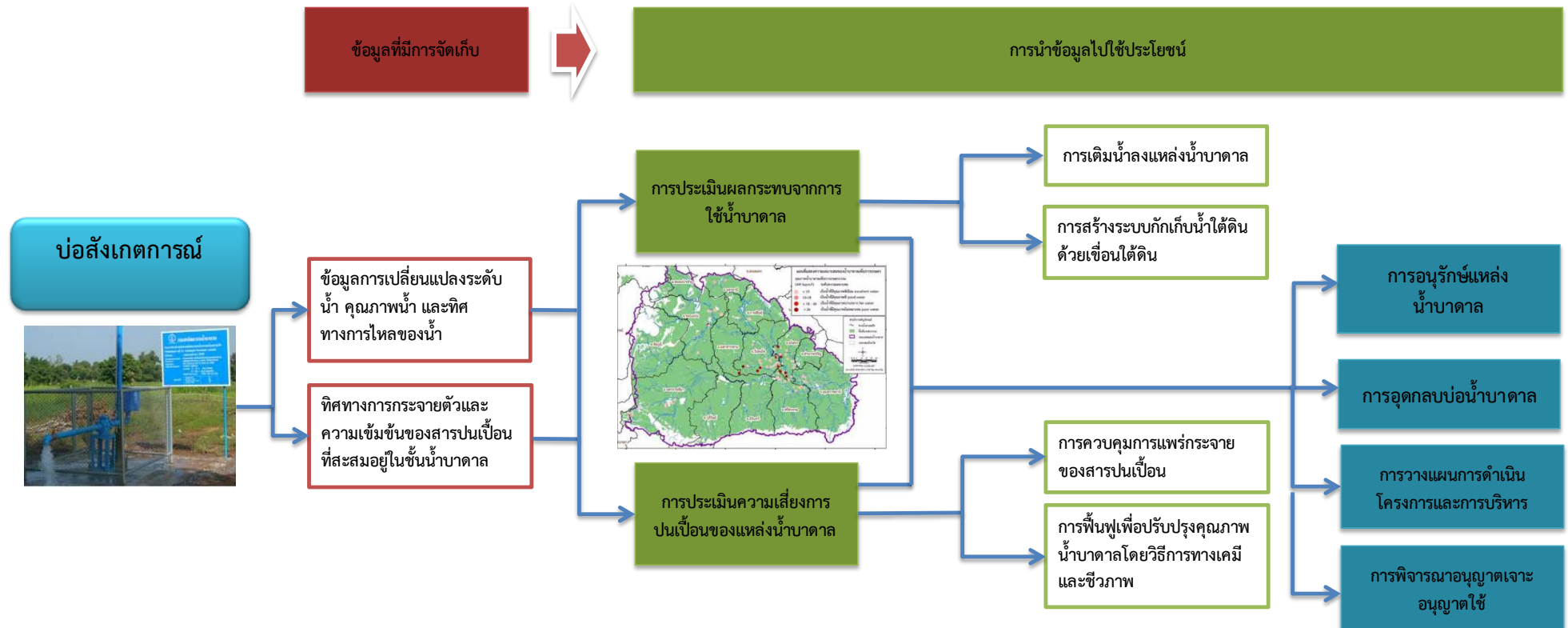
เพื่อให้ สทบ.เขต 12 สงขลา พัฒนาสมรรถนะและเตรียมการในการรองรับภารกิจการดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต การพัฒนาปรับปรุงในช่วงแรกจึงเน้นการเตรียมความพร้อมศักยภาพบุคลากร การพัฒนาระบบการทำงานที่เน้นคุณภาพ ยกระดับงานวิชาการตามความจำเป็นในพื้นที่ และตอบสนองความต้องการประชาชนเป็นสำคัญ จึงเสนอแนะให้ สทบ.เขต 12 สงขลา ดำเนินการดังนี้

1. การดำเนินงานตามภารกิจการอนุรักษ์และฟื้นฟู ประกอบด้วย

1.1 การเตรียมความพร้อมบุคลากรและองค์ความรู้เพื่อนำข้อมูลจากบ่อสังเกตการณ์ไปใช้ประโยชน์

เป็นการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและองค์ความรู้ให้เพียงพอต่อการนำข้อมูลบ่อสังเกตการณ์ไปใช้ประโยชน์ โดยข้อมูลจากบ่อสังเกตการณ์ แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นน้ำบาดาล ได้แก่ ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงระดับน้ำ คุณภาพน้ำ และทิศทางการไหลของน้ำ ทิศทางการกระจายตัวและความเข้มข้นของสารปนเปื้อนที่สะสมอยู่ในชั้นน้ำบาดาล ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้ สทบ.เขต 12 สงขลา สามารถใช้ประโยชน์ในการวางแผนฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลที่ถูกปนเปื้อนกลับสู่สภาพเดิมหรือดีขึ้น การเฝ้าระวังสารต่างๆ จากแหล่งปนเปื้อน การป้องกันผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้น้ำบาดาล รวมทั้งเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาอนุญาตให้เป็นไปอย่างเหมาะสม

แผนภาพที่ 8 กระบวนการติดตามและนำข้อมูลในพื้นที่ไปใช้ประโยชน์

ในการเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรของ สทบ.เขต 12 สงขลา เพื่อให้มีศักยภาพและความพร้อมในการจัดเก็บข้อมูลบ่อสังเกตการณ์ ซึ่งเป็นภารกิจที่ได้มีการถ่ายโอนให้กับ สทบ. โดยบุคลากรของ สทบ.เขต 12 สงขลา ต้องมีองค์ความรู้เกี่ยวกับข้อมูล วิธีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง แม่นยำ และการนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการประเมินผลกระทบจากการใช้น้ำบาดาลและการประเมินความเสี่ยง การปนเปื้อนของแหล่งน้ำบาดาล โดยในเบื้องต้น การลงพื้นที่เพื่อจัดเก็บข้อมูลบ่อสังเกตการณ์ของเจ้าหน้าที่ ส่วนกลาง ให้มีเจ้าหน้าที่ สทบ. เข้าไปร่วมสังเกตการณ์และร่วมดำเนินการจัดเก็บข้อมูลบ่อสังเกตการณ์เพื่อให้ทราบขั้นตอนการปฏิบัติที่ถูกต้อง เป็นมาตรฐาน ตลอดจนกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต้องมีการจัดอบรมให้ความรู้ การนำข้อมูลบ่อสังเกตการณ์ไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการน้ำบาดาล

1.2 การติดตามผลการขุดเจาะ เพื่อทราบถึงความแม่นยำในการสำรวจธรณีฟิสิกส์

สทบ.เขต 12 สงขลา ควรจัดให้มีการติดตามผลการขุดเจาะในพื้นที่ที่มีการสำรวจธรณีฟิสิกส์ เพื่อให้ทราบว่าการสำรวจธรณีฟิสิกส์กับผลการขุดเจาะ และนำผลมาปรับปรุงกระบวนการหรือเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจธรณีฟิสิกส์ให้มีประสิทธิภาพและมีความแม่นยำยิ่งขึ้น

แผนภาพที่ 9 กระบวนการติดตามผลการสำรวจธรณีฟิสิกส์

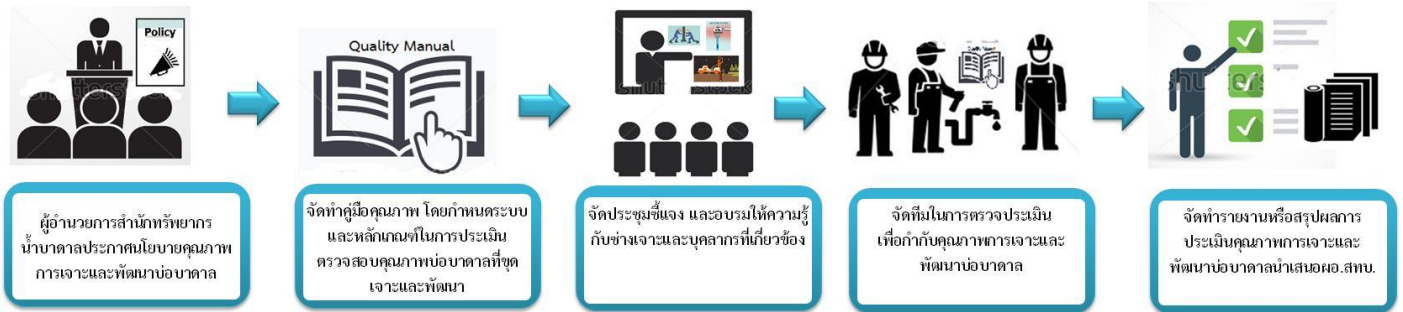
2. การพัฒนางานด้านประเมินศักยภาพและยกระดับการพัฒนาน้ำบาดาล ประกอบด้วย

2.1 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการเจาะน้ำบาดาล (Quality Assurance)

แม้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีการจัดทำคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแนวทางให้กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐาน แต่จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ สทบ. เพื่อเก็บข้อมูลการปฏิบัติงานของหน่วยเจาะ พบว่าการปฏิบัติงานของหน่วยเจาะไม่ได้ยึดถือปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในคู่มืออย่างเคร่งครัด เนื่องจาก สทบ. มีเป้าหมายที่ต้องดำเนินการในแต่ละปีจำนวนมาก ในขณะที่ระยะเวลาและจำนวนบุคลากรจำกัด ตลอดจนอุปกรณ์เครื่องมือในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ ดังนั้นบางขั้นตอนที่ระบุไว้ในคู่มืออาจไม่ได้มีการปฏิบัติตาม การดำเนินการและการแก้ไขปัญหาของหน่วยเจาะจะใช้ประสบการณ์ของช่างเจาะเป็นหลัก อย่างไรก็ตามที่ผ่านมา สทบ. ไม่ได้มีการติดตามประเมินผลหลังการเจาะว่าการเจาะและพัฒนาบ่อมีคุณภาพมาตรฐาน ตลอดจนสามารถใช้งานได้อย่างดีหรือไม่อย่างไร จึงเห็นว่า สทบ.เขต 12 สงขลา ควรมีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการเจาะน้ำบาดาล (Quality Assurance)

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการเจาะน้ำบาดาล (Quality Assurance) เป็นระบบที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานของ สทบ. และหน่วยเจาะมีมาตรฐานตามที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลกำหนด รวมทั้งช่วยในการติดตามผลการดำเนินโครงการและช่วยให้สามารถเข้าไปแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที โดยผู้อำนวยการ สทบ.เขต 12 สงขลา ต้องมีการประกาศนโยบายคุณภาพเพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ตระหนัก และปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่นคุณภาพเป็นสำคัญ มีการจัดทำคู่มือคุณภาพ โดยกำหนดระบบหรือหลักเกณฑ์ในการประเมินตรวจสอบคุณภาพบ่อบาดาลที่ขุดเจาะและพัฒนา จัดประชุมชี้แจงและอบรมให้ความรู้กับช่างเจาะและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานและดำเนินการตามระบบได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนจัดตั้งทีมตรวจประเมินคุณภาพ ทั้งนี้ผู้ที่เป็นทีมตรวจประเมินคุณภาพต้องเป็นคนละทีมกับผู้เจาะและพัฒนาบ่อนั้นๆ โดยอาจใช้วิธีการสุ่มตรวจ หากพบว่าบ่อไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้จะต้องรายงานหัวหน้าฝ่ายงานและผู้อำนวยการ สทบ.เขต 12 สงขลา เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

แผนภาพที่ 10 กระบวนการเตรียมการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการเจาะน้ำบาดาล

2.2 กระบวนการให้บริการของ สทบ.เขต 12 สงขลา

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 12 สงขลา มีงานบริการหลัก ได้แก่

1. งานออกใบอนุญาต ประกอบด้วย อนุญาตเจาะ อนุญาตใช้ และอนุญาตระบายน้ำล่งบ่อน้ำบาดาล
2. งานตรวจวิเคราะห์และรับรองคุณภาพน้ำบาดาล
3. งานจัดเก็บรายได้ค่าใช้น้ำบาดาล
4. การบริการข้อมูลและสารสนเทศด้านน้ำบาดาล

ทั้งนี้ การให้บริการของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 12 สงขลา มีขั้นตอนและระยะเวลาในการให้บริการ รวมทั้งปัญหาที่พบจากการให้บริการแต่ละงานบริการหลัก ดังนี้

2.2.1 งานออกใบอนุญาต

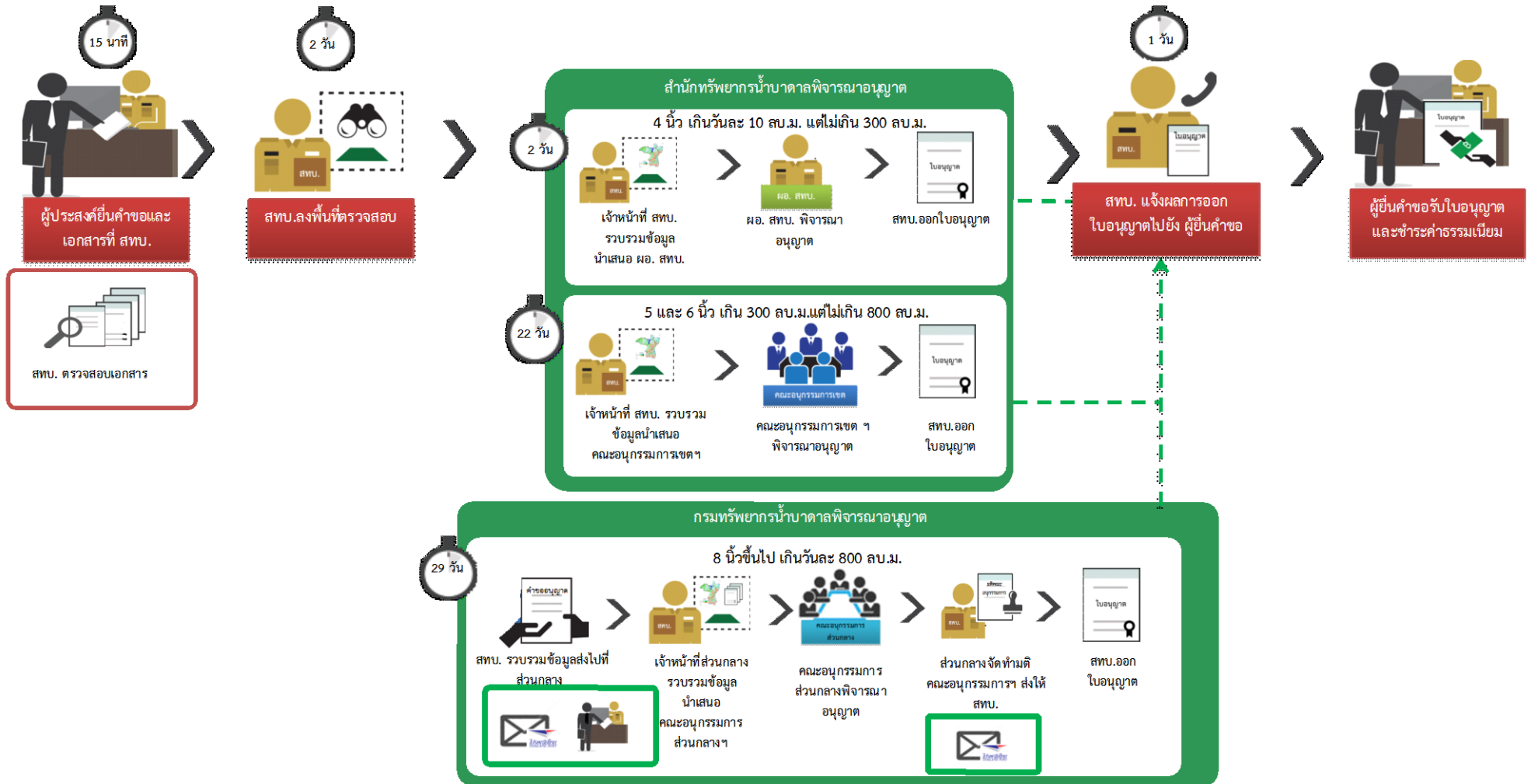
การออกใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ประกอบด้วยใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล และใบอนุญาตระบายน้ำล่งบ่อน้ำบาดาล สทบ.เขต 12 สงขลา มีขั้นตอนและระยะเวลาที่ใช้การดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

2.2.1.1 การออกใบอนุญาตเจาะและอนุญาตใช้น้ำบาดาล

กระบวนการขออนุญาตเจาะ และอนุญาตใช้น้ำบาดาลจะมีกระบวนการในการดำเนินการเช่นเดียวกัน โดย สทบ.เขต 12 สงขลา มีอำนาจในการรับคำขอและออกใบอนุญาตในพื้นที่จังหวัดสงขลา ในการขออนุญาตผู้ยื่นคำขออนุญาตจะต้องยื่นคำขอมาที่ สทบ.เขต 12 สงขลา เพื่อพิจารณาอนุญาตตามระดับอำนาจ โดยอำนาจการอนุญาตเจาะและอนุญาตใช้น้ำบาดาล ดังแสดงในแผนภาพที่ 11

❖ ขั้นตอนและระยะเวลาการออกใบอนุญาตเจาะและอนุญาตใช้น้ำบาดาลปัจจุบัน

แผนภาพที่ 11 กระบวนการออกใบอนุญาตเจาะและใช้น้ำบาดาลปัจจุบันพื้นที่จังหวัดสงขลา (As Is)

ขั้นตอนการออกใบอนุญาตเจาะและอนุญาตใช้น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดสงขลาปัจจุบัน

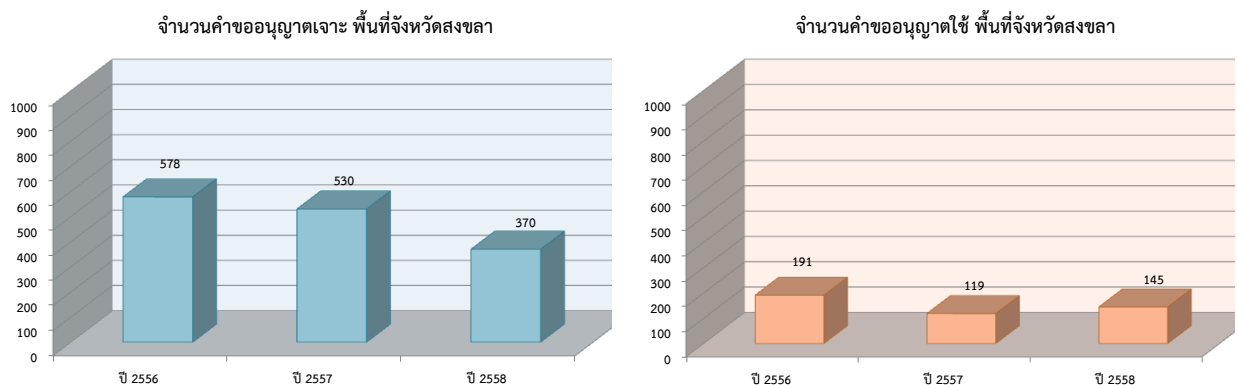
1. ผู้มีความประสงค์ขออนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือขออนุญาตใช้น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดสงขลาสามารถยื่นคำขอพร้อมทั้งเอกสารตามที่กฎหมายกำหนดได้ที่ สทบ.เขต 12 สงขลา เจ้าหน้าที่ สทบ. ตรวจสอบเอกสาร จะใช้เวลาดำเนินการประมาณ 15 นาที หากเอกสารไม่ครบทางผู้ยื่นคำขอต้องส่งเอกสารหรือแก้ไขใหม่เพิ่มเติมภายใน 15 วันนับจากวันยื่นคำขอ
2. สทบ.จะส่งเจ้าหน้าที่ไปสำรวจพื้นที่ที่ยื่นคำขอให้แล้วเสร็จภายใน 3 วัน
3. หากตรวจสอบแล้วพบว่าพื้นที่สอดคล้องกับเอกสารที่ยื่นคำขอ เจ้าหน้าที่จะเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาต ตามอำนาจดังนี้
 - กรณีขนาดบ่อไม่เกิน 4 นิ้ว และขอใช้ปริมาณน้ำไม่เกิน 300 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ผู้อำนวยการสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลพิจารณาอนุญาต ใช้เวลาประมาณ 2 วัน
 - กรณีขนาดของบ่อ 5-6 นิ้ว และขอใช้ปริมาณน้ำเกิน 300 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน แต่ไม่เกิน 800 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน นำเรื่องเข้าอนุกรรมการกลั่นกรองฯ ในเขตน้ำบาดาลจังหวัดพิจารณา ใช้เวลาประมาณ 22 วัน
 - กรณีขนาดของบ่อเกิน 8 นิ้วขึ้นไป และขอใช้ปริมาณน้ำเกิน 800 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน นำเรื่องเข้าอนุกรรมการกลั่นกรองฯในส่วนกลางพิจารณา ใช้เวลาประมาณ 22 วัน โดยฝ่ายเลขาคณะอนุกรรมการฯแจ้งผลการพิจารณาให้ สทบ.เขต 12 สงขลาทราบใช้เวลาประมาณ 7 วัน
4. สทบ.เขต 12 สงขลาแจ้งผลอนุญาตไปที่ผู้ยื่นคำขอใช้เวลาประมาณ 1 วัน

รวมระยะเวลาในการดำเนินการนับแต่ผู้ยื่นคำขอยื่นมาที่ สทบ.เขต 12 สงขลาจนถึงแจ้งผลการพิจารณา รวม 6 - 33 วัน

ในช่วงระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา มีคำขออนุญาตเจาะและอนุญาตใช้น้ำบาดาลมายัง สทบ.เขต 12 สงขลา แต่ละปีดังนี้

❖ คำขออนุญาตเจาะและใช้พื้นที่จังหวัดสงขลา

แผนภาพที่ 12 คำขออนุญาตเจาะและใช้พื้นที่จังหวัดสงขลา

จากข้อมูลการรับบริการ พื้นที่จังหวัดสงขลาพบว่าปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีคำขออนุญาตเจาะเป็นจำนวนที่น้อยกว่าปีอื่น ซึ่งเป็นคำขออนุญาตเจาะเพื่อการอุปโภคบริโภคที่ลดลงจากปีก่อนหน้า เป็นผลมาจากการลักลอบเจาะบ่อบาดาลของประชาชนเพื่อการอุปโภคบริโภคที่เพิ่มขึ้น และเมื่อพิจารณาระยะเวลาการให้บริการด้านการอนุญาตทั้งสองกรณีจะเห็นว่ายังไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ทันทั่วทั้งที่ ประเด็นสาเหตุปัญหาที่สำคัญ ได้แก่

1. ที่ผ่านมามีคำขออนุญาตแต่ละเดือนไม่มากนัก จึงกำหนดให้มีการจัดประชุมคณะอนุกรรมการเขตและอนุกรรมการส่วนกลางเดือนละ 1 ครั้ง ดังนั้น ระยะเวลาการรอคอยในการประชุมคณะอนุกรรมการประชุมจึงแตกต่างกันตามวันที่ยื่นคำขอมา เช่น หากยื่นมาตั้งแต่ต้นเดือนผู้ยื่นคำขอจะรอนานกว่ายื่นมาปลายเดือนซึ่งใกล้วันประชุม
2. จากข้อมูลคำขออนุญาตใช้เห็นว่าผู้ยื่นคำขออนุญาตใช้น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดสงขลานั้นน้อยกว่าคำขออนุญาตเจาะอยู่มาก ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากความไม่รู้ของประชาชนว่าต้องขออนุญาตเจาะแล้วต้องขออนุญาตใช้ อีกทั้งกระบวนการขออนุญาตที่ไม่ทันต่อการแก้ปัญหาภัยแล้ง ทำให้ไม่ยอมมาขออนุญาตและเกิดการลักลอบเจาะและใช้น้ำบาดาล

นอกจากนั้น จากการรับฟังความเห็นของผู้รับบริการของ สทบ.เขต 12 สงขลา มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะต่อการให้บริการด้านการขออนุญาต สรุปได้ดังนี้

1. ปริมาณเอกสารประกอบการยื่นคำขออนุญาตเจาะและขออนุญาตใช้มีปริมาณมากและมีความซ้ำซ้อนกันบางส่วน
2. ระยะเวลาการดำเนินการในการพิจารณาอนุญาตมีความล่าช้าไม่ทันต่อการตอบสนองความต้องการ

❖ ข้อเสนอการปรับปรุงกระบวนการด้านการขออนุญาต

▶ ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงในระยะสั้น

เพื่อให้กระบวนการออกใบอนุญาตเจาะและให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น ตอบสนองความต้องการจำเป็นเร่งด่วนของผู้ขออนุญาต สทบ.เขต 12 สงขลา จึงควรมีการปรับปรุงกระบวนการดำเนินการ ดังนี้

- การหารือร่วมกับคณะอนุกรรมการฯ เขต เพื่อกำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินการ กรณีการขออนุญาตมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพิจารณาอนุญาตเร็วที่สุด ไม่สามารถรอระยะเวลาการประชุมของคณะอนุกรรมการฯ เขต ที่กำหนดไว้เดือนละหนึ่งครั้งได้ หากไม่สามารถเจาะหรือใช้น้ำบาดาลได้เร็ว อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เช่น พิษผลเกษตรเสียหาย เป็นต้น หรือกรณีมีปริมาณคำขอเข้ามามาก โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์ภัยแล้ง อาจกำหนดการประชุมมากกว่าเดือนละ 1 ครั้ง หรือมีการกำหนดระยะเวลาการประชุมให้เร็วขึ้น เช่น 20 วันครั้ง เป็นต้น
- การปรับวิธีการแจ้งมติของคณะอนุกรรมการฯ ส่วนกลาง ในกรณีที่ สทบ. ต้องส่งคำขออนุญาตให้คณะอนุกรรมการฯ ส่วนกลางพิจารณา โดยส่วนกลางควรสแกนมติของคณะอนุกรรมการฯ ส่วนกลาง ไปยัง สทบ.เขต 12 สงขลา ผ่านทางอีเมลหรือโทรสารในวัน

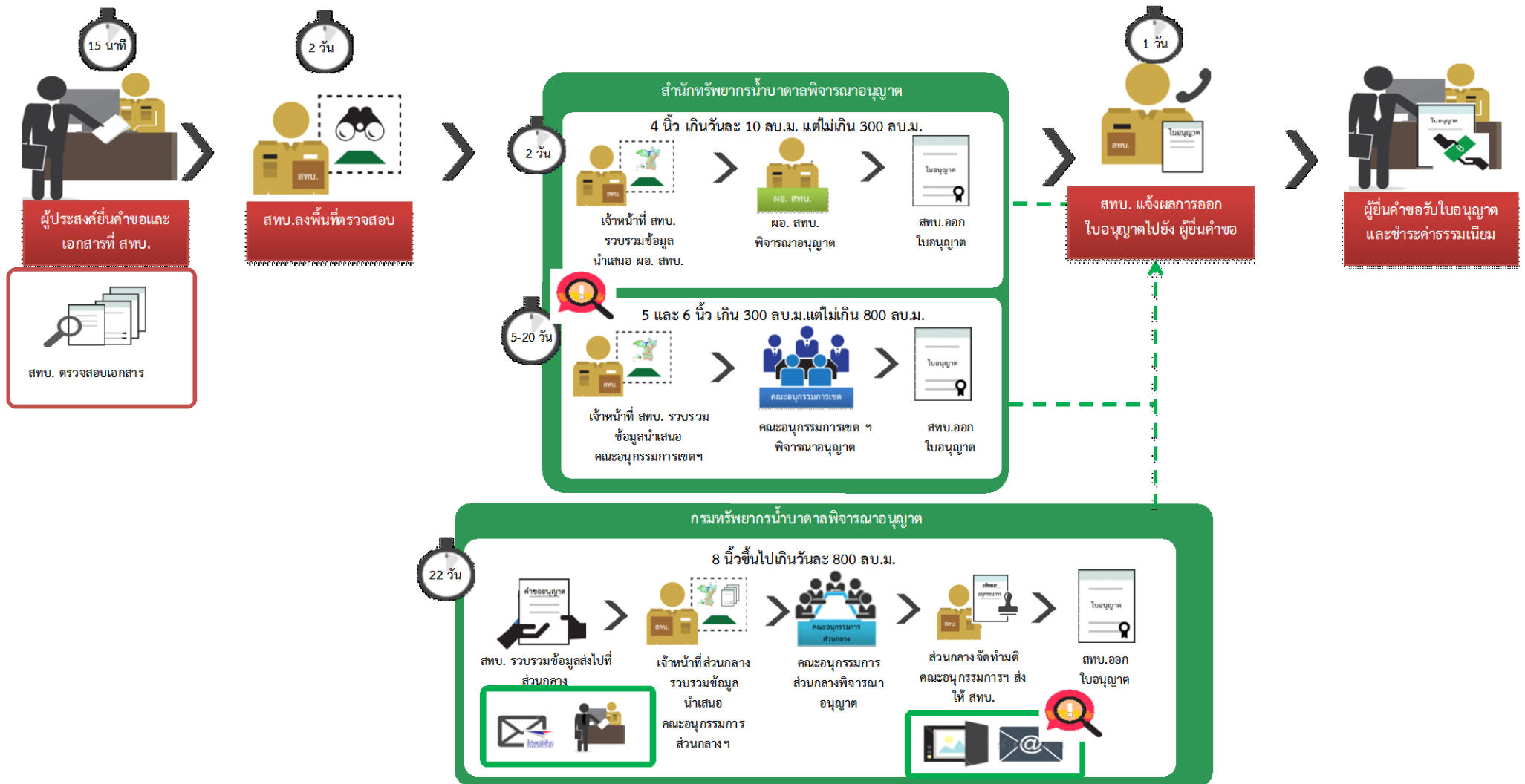

ถัดไปหลังจากประชุมคณะอนุกรรมการฯ ส่วนกลาง เพื่อให้ สทบ.เขต 12 สงขลา ออก
ใบอนุญาตและแจ้งผู้ยื่นคำขออนุญาตในวันถัดไปได้

- ปรับกระบวนการส่งต่อคำขอจากเดิมที่เป็นการรวมเอกสารข้อมูลตัวจริงส่งไปที่ สำนักงาน
ส่วนกลางเพื่อพิจารณา เป็นการสแกนเอกสารส่งผ่านอีเมลโดยทยอยส่งไปในวันถัดไป
หลังจาก สทบ. ลงสำรวจพื้นที่แล้ว ทั้งนี้ การปรับวิธีการดำเนินการดังกล่าวจะช่วยให้
ระยะเวลาการดำเนินการลดลง เพราะ สำนักงานส่วนกลาง สามารถดำเนินการในส่วนที่
เกี่ยวข้องและเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาได้

ดังนั้น เมื่อนำประเด็นการปรับข้อเสนอมาพิจารณากระบวนการขออนุญาตในพื้นที่จังหวัดสงขลาจึงมี
กระบวนการขั้นตอนการดำเนินงานเป็นดังนี้

แผนภาพที่ 13 กระบวนการออกใบอนุญาตเจาะและการขออนุญาตใช้พื้นที่จังหวัดสงขลาหลังการปรับปรุงระยะสั้น

การปรับปรุงกระบวนการออกใบอนุญาตเจาะและการขออนุญาตใช้พื้นที่จังหวัดสงขลา คาดว่าจะทำให้ระยะเวลาลดลงจาก 6 – 33 วัน เป็น 6 - 26 วัน คิดเป็นระยะเวลาลดลงร้อยละ 21

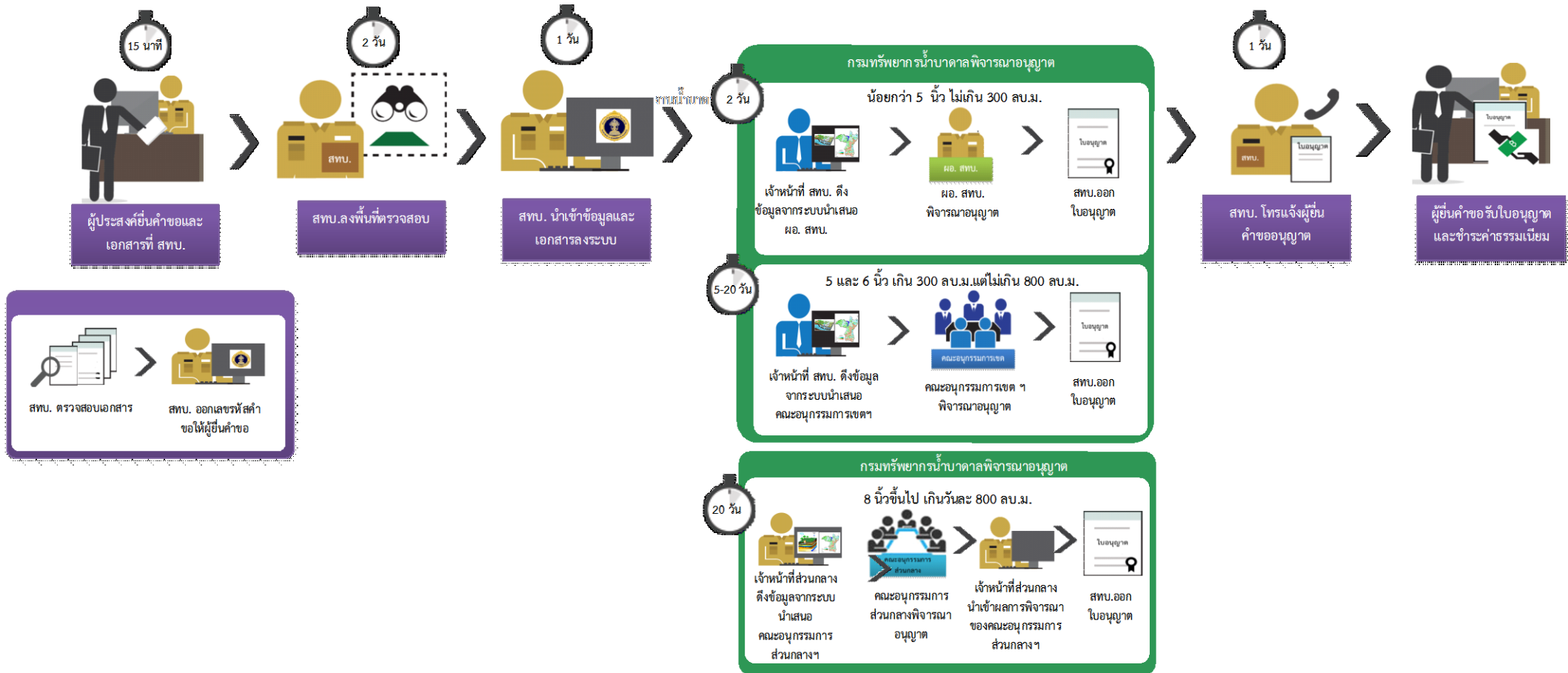
► **ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงในระยะยาว**

การพัฒนาปรับปรุงการบริการในระยะยาว ซึ่งหน่วยงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคอาจใช้เวลาในการดำเนินการ เพื่อให้เกิดนวัตกรรมของการบริการ สนองความต้องการของผู้รับบริการในอนาคต จึงเสนอให้มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสนับสนุนการให้บริการ ทั้งการส่งต่อคำขอและเอกสารประกอบการยื่นคำขอ การติดตามสถานะในการพิจารณา และการแจ้งผลการพิจารณา เพื่อให้เกิดการประหยัดต้นทุนในการให้บริการและการรับบริการ ตลอดจนประหยัดเวลา ทำให้การขออนุญาตรวดเร็วขึ้น ดังนี้

1) การปรับปรุงกระบวนการออกใบอนุญาตเจาะ

ผู้มีความประสงค์จะยื่นคำขออนุญาตเจาะในพื้นที่จังหวัดสงขลา จะต้องยื่นคำขอโดยตรงที่ สทบ.เขต 12 สงขลา กระบวนการดำเนินการและระยะเวลาแต่ละขั้นตอนเป็นดังนี้

แผนภาพที่ 14 กระบวนการออกใบอนุญาตเจาะพื้นที่จังหวัดสงขลาในอนาคต (To Be)

ขั้นตอนการออกใบอนุญาตเจาะและใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลพื้นที่จังหวัดสงขลาในอนาคต

1. ผู้มีความประสงค์ขออนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือขออนุญาตใช้น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดสงขลายื่นคำขอพร้อมทั้งเอกสารตามที่กฎหมายกำหนดที่ สทบ.เขต 12 สงขลา
2. เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 12 สงขลา ตรวจสอบเอกสาร นำเข้าข้อมูลในระบบ (วันที่ได้รับคำขอ ชื่อผู้ขออนุญาต ขนาดบ่อ พื้นที่ที่ขออนุญาตเจาะ ฯลฯ) บันทึกเลขที่คำขออนุญาตเจาะ นำเลขที่คำขอให้ผู้มาติดต่อเพื่อความสะดวกในการติดต่อสอบถาม โดยใช้เวลาไม่เกิน 15 นาที
3. เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 12 สงขลา ลงสำรวจพื้นที่ให้แล้วเสร็จภายใน 2 วัน
4. เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 12 สงขลา สแกนเอกสารทั้งหมด รวมทั้งรูปภาพจากการลงพื้นที่สำรวจอัปโหลดเข้าระบบให้ตรงกับเลขที่คำขอ
5. ระบบจะแจ้งเตือนไปที่ สทบ. หรือ ส่วนกลางตามอำนาจในการอนุญาตขนาดของบ่อและปริมาณการใช้น้ำเพื่อดำเนินการในการพิจารณาต่อไป ดังนี้
 - กรณีขนาดบ่อไม่เกิน 4 นิ้ว และขอใช้ปริมาณน้ำไม่เกิน 300 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน เจ้าหน้าที่ของ สทบ.เขต 12 สงขลาจะเรียกดูข้อมูลคำขออนุญาตและเอกสารต่างๆ จากระบบตลอดจนเตรียมข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อนำเสนอผู้อำนวยการ สทบ.เขต 12 สงขลาพิจารณาอนุญาต หลังจากพิจารณาอนุญาตแล้ว สทบ. จะดำเนินการออกใบอนุญาตและรายงานสถานะการพิจารณาในระบบ ใช้เวลาในการดำเนินการรวมไม่เกิน 2 วัน
 - กรณีขนาดของบ่อ 5-6 นิ้ว และขอใช้ปริมาณน้ำเกิน 300 ลูกบาศก์เมตรต่อวันแต่ไม่เกิน 800 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน เจ้าหน้าที่ของ สทบ.เขต 12 สงขลา จะเรียกดูข้อมูลคำขออนุญาตและเอกสารต่างๆ จากระบบ ตลอดจนเตรียมข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อนำเสนออนุกรรมการกลั่นกรองฯ เขตเพื่อพิจารณา หลังจากพิจารณาอนุญาตแล้ว สทบ.จะดำเนินการออกใบอนุญาตและรายงานสถานะการพิจารณาในระบบ ใช้เวลาในการดำเนินการรวมไม่เกิน 20 วัน
 - กรณีขนาดของบ่อเกิน 8 นิ้วขึ้นไป และขอใช้ปริมาณน้ำเกิน 800 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน เจ้าหน้าที่ของส่วนกลางจะเรียกดูข้อมูลคำขออนุญาตและเอกสารต่างๆ จากระบบ ตลอดจนเตรียมข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อนำเสนออนุกรรมการกลั่นกรองฯ ส่วนกลางเพื่อพิจารณา หลังจากพิจารณาอนุญาตแล้ว เจ้าหน้าที่ส่วนกลางจะนำเข้าผลการพิจารณาอนุญาตเข้าในระบบเพื่อแจ้ง สทบ.เขต 12 สงขลาออกใบอนุญาตต่อไปและ สทบ.เขต 12 สงขลาจะรายงานสถานะการพิจารณาในระบบ ใช้เวลาในการดำเนินการรวมไม่เกิน 20 วัน
6. สทบ.เขต 12 สงขลาแจ้งผลการพิจารณาออกใบอนุญาตและให้ผู้ยื่นคำขอมารับใบอนุญาตภายใน 1 วันนับจากวันที่ออกใบอนุญาต และผู้ยื่นคำขอติดต่อรับใบอนุญาตที่ สทบ.เขต 12 สงขลา พร้อมชำระค่าธรรมเนียม

รวมระยะเวลาในการดำเนินการออกใบอนุญาตเจาะพื้นที่จังหวัดสงขลาตั้งแต่มีผู้มายื่นคำขอจนถึง
แจ้งผลการพิจารณาออกใบอนุญาตเจาะและให้ผู้ยื่นคำขอมารับใบอนุญาตจาก 11 – 32 วัน เป็น 6 - 24 วัน
คิดเป็นระยะเวลาลดลงร้อยละ 25 - 45

2) การปรับปรุงกระบวนการออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล

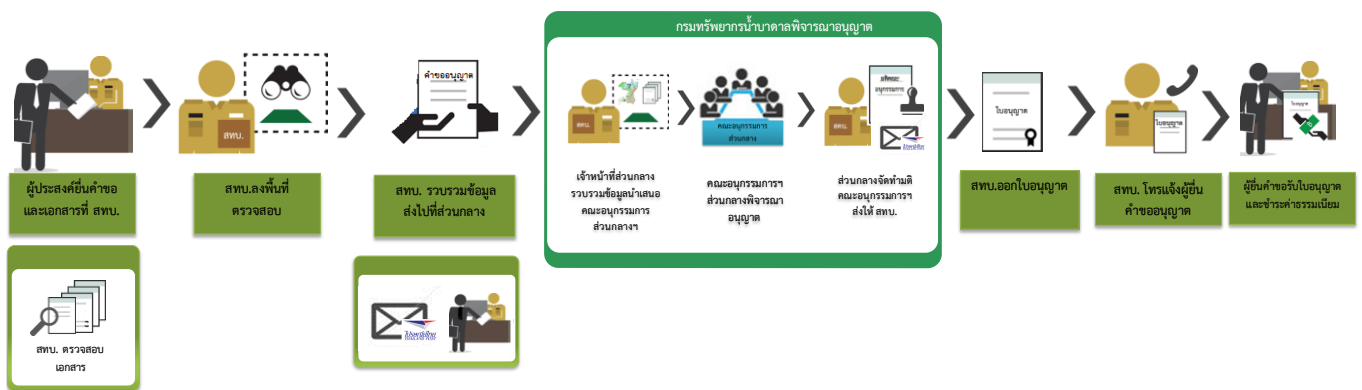
สำหรับขั้นตอนการออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดสงขลา จะเป็นไปตามระบบและ
ขั้นตอนที่ออกแบบไว้เช่นเดียวกับการขออนุญาตเจาะ แต่ประเด็นที่ปรับปรุงเพิ่มเติม ได้แก่

1. เอกสารประกอบการยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ซ้ำซ้อนกับเอกสารประกอบการยื่นคำขออนุญาตเจาะ
ไม่ต้องยื่นประกอบการขออนุญาตอีกครั้ง เช่น สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียน
แผนที่ เป็นต้น ให้ผู้รับคำขอได้แก่ สทบ.เขต 12 สงขลา สามารถดึงเอกสารได้จากระบบที่ได้นำเข้า
(Upload) ไว้เมื่อครั้งขออนุญาตเจาะแล้ว
2. กรณีผู้ยื่นคำขออนุญาตใช้น้ำบาดาล ได้ส่งตรวจรับรองคุณภาพน้ำบาดาลกับ สทบ.เขต 12 สงขลา
ทาง สทบ. เขต 12 สงขลา สามารถดึงผลการตรวจวิเคราะห์น้ำบาดาลได้จากระบบการตรวจรับรอง
คุณภาพน้ำบาดาล

2.2.1.2 การออกใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อ

ปัจจุบันงานออกใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลยังไม่มีมีการถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น หากผู้ที่ต้องการจะขออนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลในพื้นที่จังหวัดสงขลา ต้องไปยื่นเอกสารที่ สทบ.
เขต 12 สงขลา แต่ สทบ.เขต 12 สงขลา มีหน้าที่ในการตรวจสอบเอกสารและลงสำรวจพื้นที่เท่านั้น ผู้ที่มี
อำนาจในการอนุญาตคือกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เนื่องจากการระบายน้ำลงบ่อบาดาลมีความซับซ้อน และต้อง
ใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะการระบายน้ำลงบ่อบาดาลนั้นเสี่ยงที่จะเกิดการปนเปื้อนต่อชั้นน้ำบาดาลได้

แผนภาพที่ 15 กระบวนการออกใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลปัจจุบัน (As Is)

ขั้นตอนการขอรับใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลปัจจุบัน

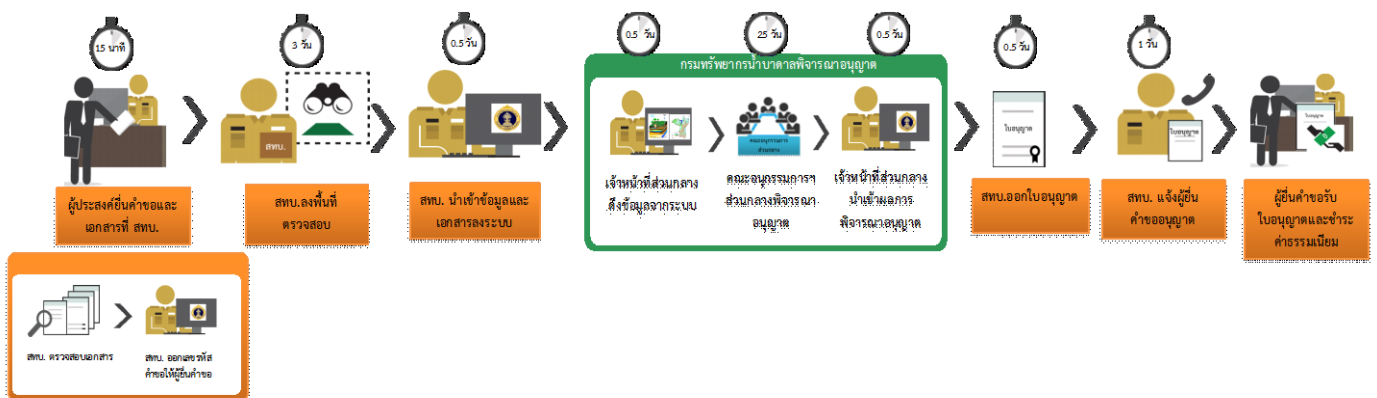
1. ผู้มีความประสงค์ขออนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลยื่นคำขอพร้อมทั้งเอกสารตามที่กฎหมายกำหนด
ที่ สทบ.เขต 12 สงขลา
2. เจ้าหน้าที่ สทบ. เขต 12 สงขลา ลงสำรวจพื้นที่

3. เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 12 สงขลา รวบรวมเอกสารและข้อมูลพื้นที่ไปยังส่วนกลางเพื่อพิจารณาอนุญาตทางไปรษณีย์
4. ส่วนกลางพิจารณาอนุญาตตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด (เจาะบ่อบาดาลทั้งหมด 4 บ่อ และผลการวิเคราะห์น้ำที่จะระบายลงบ่อบาดาล) และจัดส่งผลการพิจารณาอนุญาตมาที่ สทบ.เขต 12 สงขลา
5. สทบ.เขต 12 สงขลาดำเนินการออกใบอนุญาต
6. เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 12 สงขลา แจ้งผู้ยื่นคำขอให้มารับใบอนุญาต พร้อมชำระค่าธรรมเนียม

ทั้งนี้ กระบวนการขั้นตอนของการออกใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลมีความซับซ้อนมากกว่าการออกใบอนุญาตเจาะและอนุญาตใช้น้ำบาดาลอยู่มาก เนื่องจากการระบายน้ำลงบ่อจะส่งผลกระทบต่อชั้นน้ำบาดาล ทำให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลดำเนินการพิจารณาด้วยความระมัดระวัง โดยเมื่อได้รับใบอนุญาตแล้วผู้ยื่นคำขออนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลต้องเจาะบ่อบาดาลทั้งหมด 4 บ่อ ได้แก่ 1) บ่อที่ใช้ระบายน้ำ 2) บ่อสังเกตการณ์ชั้นน้ำที่ลึกเท่ากับบ่อที่ใช้ระบายน้ำ 3) บ่อสังเกตการณ์ชั้นน้ำที่สูงกว่าบ่อที่ใช้ระบายน้ำ 4) บ่อสังเกตการณ์ชั้นน้ำที่ต่ำกว่าบ่อที่ใช้ระบายน้ำ เพราะต้องการสังเกตผลกระทบจากการระบายน้ำลงบ่อบาดาลว่ามีผลกระทบต่อชั้นน้ำบาดาลหรือไม่ และน้ำที่จะระบายลงบ่อบาดาลนั้นต้องผ่านการบำบัด และตรวจวิเคราะห์รับรองโดยห้องตรวจวิเคราะห์น้ำบาดาลเสียก่อนจึงจะระบายลงบ่อบาดาลได้ ทั้งหมดนี้ผู้ยื่นคำขออนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่สูงมาก และที่ผ่านมายังไม่เคยมีการยื่นขออนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลมายัง สทบ.เขต 12 สงขลา

อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการเตรียมการรองรับงานบริการในอนาคต การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการบริการ ควรต้องครอบคลุมไปยังงานขออนุญาตระบายน้ำลงบ่อด้วย โดยเสนอให้ปรับปรุงกระบวนการขั้นตอนการให้บริการและกำหนดระยะเวลาเป้าหมายการให้บริการแต่ละขั้นตอน ดังนี้

แผนภาพที่ 16 กระบวนการอนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลในอนาคต (To Be)

ขั้นตอนการออกใบอนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลในอนาคต

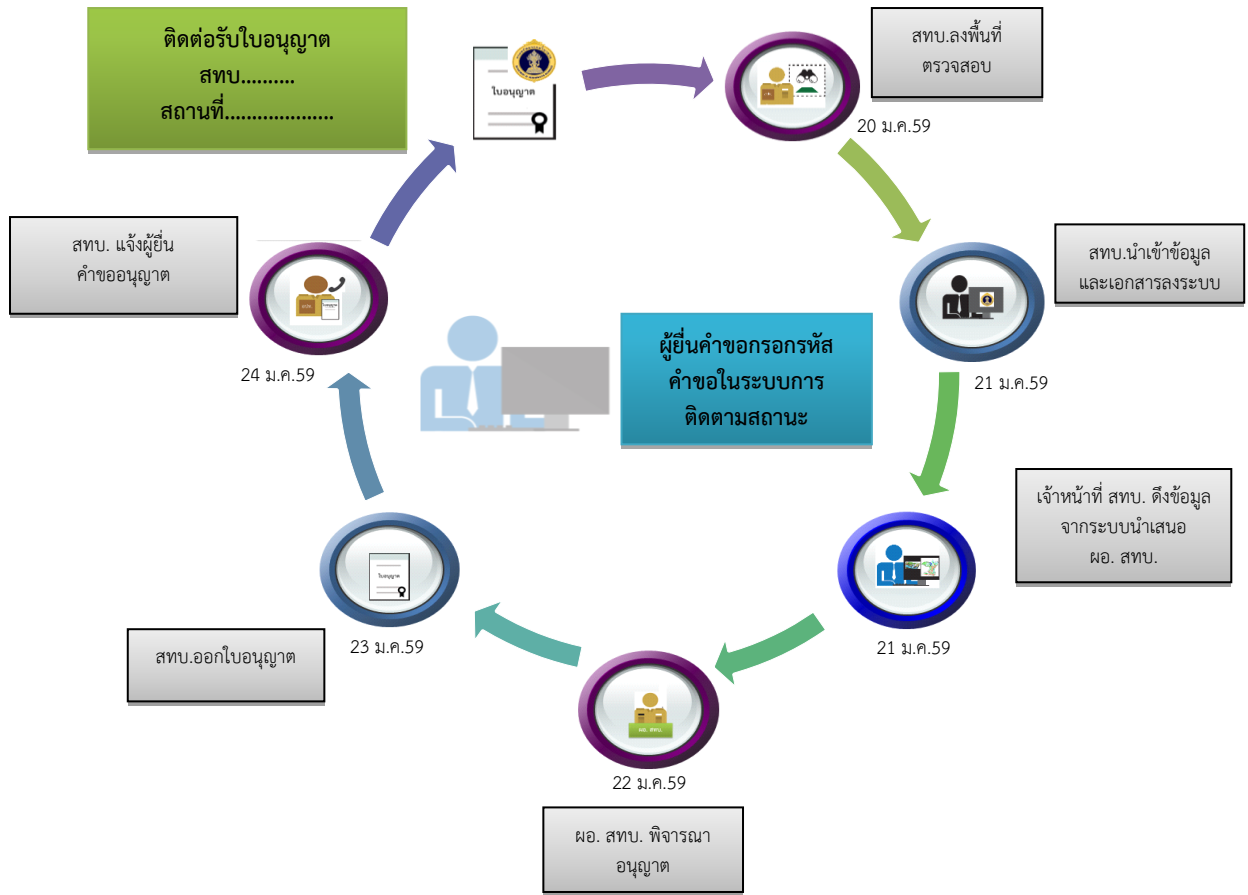
1. ผู้มีความประสงค์ขออนุญาตระบายน้ำลงบ่อบาดาลยื่นคำขอพร้อมทั้งเอกสารตามที่กฎหมายกำหนด ที่ สทบ.เขต 12 สงขลา
2. เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 12 สงขลา นำเข้าข้อมูลในระบบ (วันที่ได้รับคำขอ ชื่อผู้ขออนุญาต เลขที่บ่อบาดาล ฯลฯ) บันทึกเลขที่คำขออนุญาต นำเลขที่คำขอให้ผู้มาติดต่อเพื่อความสะดวกในการติดต่อสอบถาม โดยใช้เวลาไม่เกิน 15 นาที
3. เจ้าหน้าที่ สทบ. เขต 12 สงขลา ลงสำรวจพื้นที่ภายใน 3 วัน
4. เจ้าหน้าที่ สทบ. เขต 12 สงขลา สแกนเอกสารทั้งหมด รวมทั้งรูปภาพจากการลงพื้นที่สำรวจอัฟโหลด เข้าระบบให้ตรงกับเลขที่คำขอ ใช้เวลาในการดำเนินการภายใน 0.5 วันหลังจากลงพื้นที่ตรวจสอบ
5. ระบบจะแจ้งเตือนไปที่ส่วนกลาง โดยเจ้าหน้าที่ของส่วนกลางจะเรียกดูข้อมูลคำขออนุญาต และเอกสารต่างๆ จากระบบ ตลอดจนเตรียมข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อนำเสนอ คณะอนุกรรมการฯ ส่วนกลางเพื่อพิจารณา ใช้เวลาในการดำเนินการภายใน 25 วัน
6. หลังจากพิจารณาอนุญาตแล้ว เจ้าหน้าที่ส่วนกลางจะนำเข้าผลการพิจารณาอนุญาตเข้าในระบบเพื่อแจ้ง สทบ.เขต 12 สงขลา ใช้เวลาในการดำเนินการภายใน 0.5 วันหลังจากคณะอนุกรรมการฯ ส่วนกลางพิจารณาอนุญาต
7. สทบ.เขต 12 สงขลาออกใบอนุญาตและรายงานสถานะการพิจารณาในระบบ ใช้เวลาในการดำเนินการภายใน 0.5 วันนับจากระบบแจ้งเตือนการนำเข้าผลการพิจารณาจากส่วนกลาง
8. เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 12 สงขลา แจ้งผู้มายื่นคำขอให้มารับใบอนุญาตภายใน 1 วันถัดไปนับจากออกใบอนุญาต พร้อมชำระค่าธรรมเนียม

รวมระยะเวลาดำเนินการทั้งสิ้นไม่เกิน 32 วัน

■ การพัฒนาระบบการติดตามใบอนุญาต

นอกจากนั้น เพื่อให้เกิดความสะดวกกับประชาชนหรือผู้ประกอบการที่มายื่นคำขอ ผู้ยื่นคำขอสามารถติดตามความคืบหน้าในการพิจารณาและอนุญาตได้ผ่าน “ระบบการติดตามใบอนุญาต” โดยเมื่อแต่ละหน่วยงานได้รับเรื่องพร้อมทั้งดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้วเสร็จก็จะต้องรายงานสถานะวันที่ดำเนินการแล้วเสร็จแต่ละส่วนลงไปในระบบเพื่อให้แสดงผลที่ระบบการติดตามใบอนุญาต ดังแผนภาพที่ 17

แผนภาพที่ 17 การแสดงผลจากระบบการติดตามใบอนุญาต

■ ระบบการเรียกดูข้อมูลและสถานะการพิจารณาอนุญาต

การพัฒนาาระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการส่งต่อคำขอ การรายงานสถานะการดำเนินการผ่านระบบ ทำให้ส่วนกลางสามารถพัฒนาหรือเชื่อมโยงระบบการเรียกดูข้อมูลคำขออนุญาตในอำนาจการอนุญาตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ซึ่งที่ผ่านมารกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่มีฐานข้อมูลดังกล่าว นอกจากนั้น ยังช่วยให้สามารถกำกับการทำงานของ สทบ. ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แผนภาพที่ 18 ระบบการเรียกดูข้อมูลและสถานะการพิจารณาอนุญาตโดยส่วนกลาง

- ▶ **ประโยชน์ของการปรับปรุงกระบวนการขั้นตอนการออกใบอนุญาต**
 1. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจะช่วยให้การส่งต่อเอกสารระหว่างหน่วยงานมีความสะดวกและเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น
 2. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาล สามารถเรียกดูข้อมูลการจัดการปริมาณค่าขอต่างๆ ที่ยื่นมายัง สทบ. ได้ทั้งหมด สามารถติดตามสถานะการอนุญาตเพื่อกำกับประสิทธิภาพการทำงานของ สทบ. ได้
 3. ระบบการติดตามใบอนุญาตจะทำให้ประชาชนติดตามความคืบหน้าได้ง่ายขึ้น ไม่ต้องโทรประสานสอบถามไปหลายหน่วยงาน สามารถประมาณการได้ว่าใบอนุญาตจะได้รับภายในช่วงเวลาใด อีกทั้งเป็นการกระตุ้นการทำงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละส่วน
 4. การที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาปรับปรุงการให้บริการ แสดงถึงการให้ความสำคัญกับการพัฒนานวัตกรรมบริการ สะท้อนภาพลักษณ์ใหม่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล สอดคล้องกับนโยบายการขอรับรางวัลการบริการภาครัฐของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

2.2.2 งานตรวจวิเคราะห์และรับรองคุณภาพน้ำบาดาล

❖ ขั้นตอนและระยะเวลาการตรวจวิเคราะห์และรับรองคุณภาพน้ำบาดาลปัจจุบัน

ปัจจุบัน สทบ.เขต 12 สงขลา ไม่มีวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ นักวิทยาศาสตร์ และห้องปฏิบัติการ อีกทั้งการส่งตัวอย่างน้ำบาดาลให้กับส่วนกลางทำการวิเคราะห์ใช้เวลานานเนื่องจากทุก สทบ. จะต้องส่งตัวอย่างจากคำขอภายนอกและการตรวจคุณภาพน้ำของบ่อบาดาลโครงการมาที่กองวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลทั้งหมด ทำให้ผู้ประกอบการเลือกที่จะส่งตัวอย่างน้ำไปวิเคราะห์ผลที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ซึ่งได้ผลวิเคราะห์รวดเร็วกว่า และค่าตรวจวิเคราะห์ที่ไม่ต่างกันมากนัก

❖ ข้อเสนอการปรับปรุงกระบวนการด้านการวิเคราะห์รับรองคุณภาพน้ำบาดาล

เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริการและการปฏิบัติงานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จึงเห็นว่าควรปรับปรุงภารกิจของการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลส่วนกลางและสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นดังนี้

แผนภาพที่ 19 ภารกิจของการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลส่วนกลางและสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล

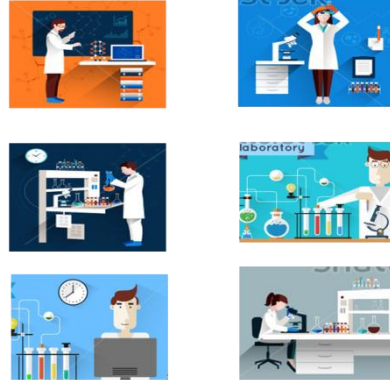
Central Laboratory
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

- บริการด้านการวิจัย
- การกำกับมาตรฐานการปฏิบัติงาน
- การตรวจเฉพาะกิจ

Clinical Laboratory

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 1-6

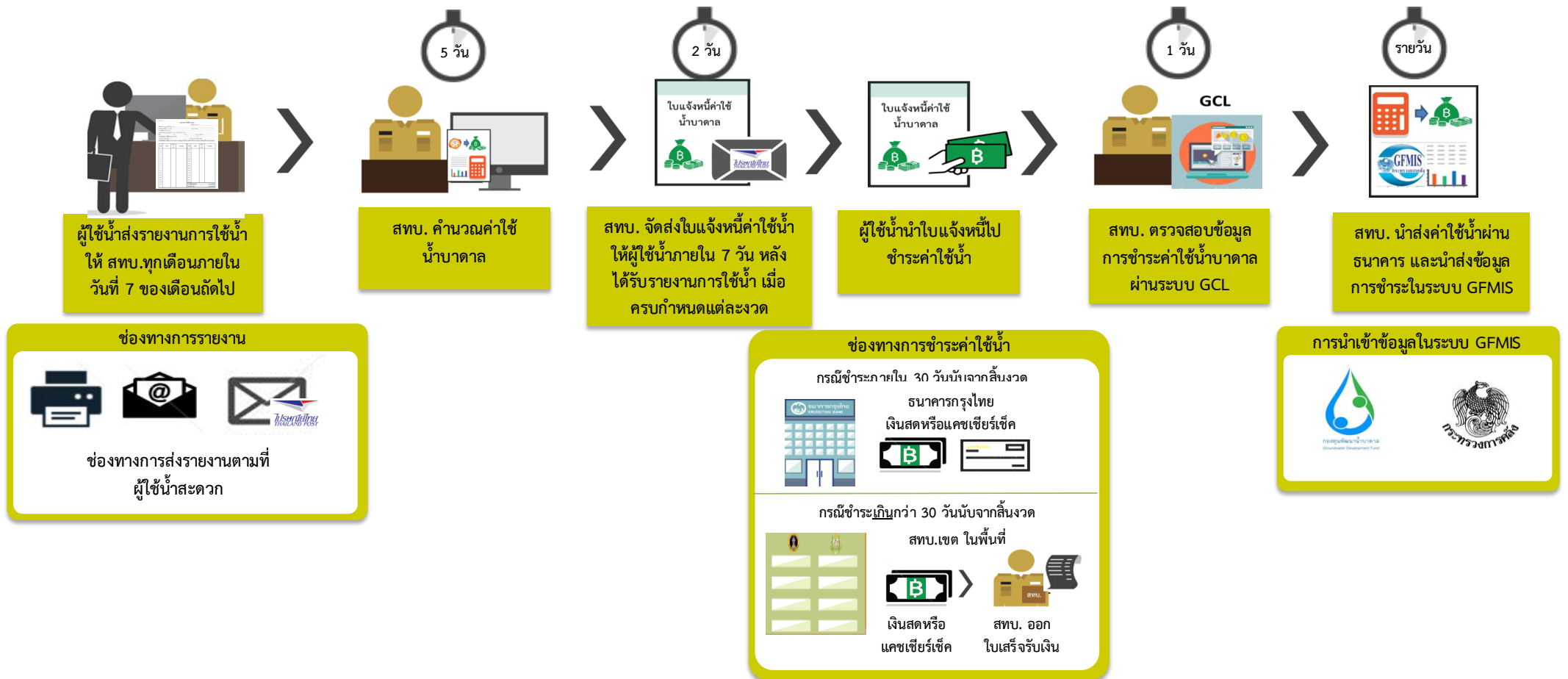
- ตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาลภายใต้โครงการของจังหวัดในพื้นที่และ
ค่าของ สทบ.เขต 7 - 12
- ให้บริการตรวจรับรองคุณภาพน้ำบาดาลแก่ภายนอก

จากแผนภาพที่ 19 จะเห็นว่ารูปแบบการทำงานของกรมตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลของหน่วยงานส่วนกลาง ควรเป็นลักษณะของห้องปฏิบัติการกลาง (Central Laboratory) ที่มีภารกิจในการกำกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของห้องปฏิบัติการและการทำงานของนักวิทยาศาสตร์และบุคลากรของห้องปฏิบัติการของ สทบ. รวมทั้งการตรวจรับรองคุณภาพน้ำบาดาลเพื่อการวิจัย และการตรวจเฉพาะกิจเท่านั้น ในขณะที่ห้องปฏิบัติการของ สทบ. ต้องเป็นลักษณะของห้องปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์ (Clinical Laboratory) ซึ่งจะต้องสามารถตรวจรับรองคุณภาพน้ำบาดาลของโครงการ และค่าภายนอกในพื้นที่รับผิดชอบและพื้นที่ของ สทบ.เขตใกล้เคียง โดย สทบ.เขต 12 สงขลาอาจส่งตัวอย่างน้ำไปตรวจวิเคราะห์ที่ สทบ.เขต 6 ตรัง

2.2.3 การจัดเก็บรายได้ค่าน้ำบาดาล

ระบบการจัดเก็บรายได้ของ สทบ.เขต 12 สงขลา ดำเนินการจัดเก็บการใช้น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดสงขลา โดยมีกระบวนการจัดเก็บรายได้ในปัจจุบันดังแสดงในแผนภาพที่ 20

แผนภาพที่ 20 กระบวนการรายงานการใช้น้ำและการจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลในปัจจุบัน (As Is)

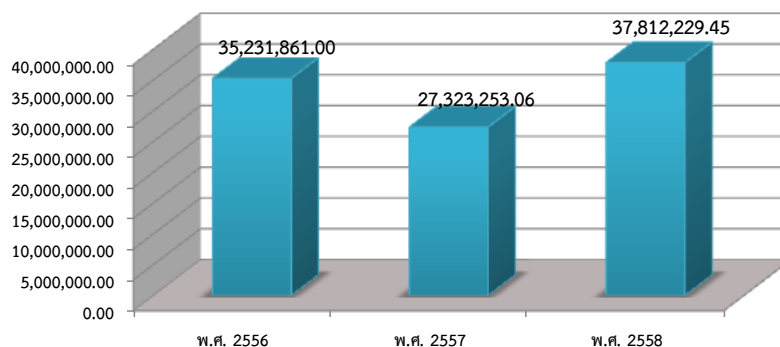

❖ ขั้นตอนการชำระค่าใช้น้ำบาดาลในปัจจุบัน

1. ผู้ใช้น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดสงขลาส่งรายงานการใช้น้ำมายัง สทบ.เขต 12 สงขลา ภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไปทุกเดือน ผ่านช่องทางตามที่ผู้ใช้น้ำสะดวก เช่น โทรสาร อีเมล ไปรษณีย์ เป็นต้น
2. สทบ.เขต 12 สงขลา คำนวณค่าใช้น้ำบาดาลและจัดทำใบแจ้งหนี้
3. สทบ.เขต 12 สงขลา ออกใบแจ้งหนี้ค่าใช้น้ำบาดาล ปีละ 4 งวดๆ ละ 3 เดือน (เมษายน/กรกฎาคม/ตุลาคม/มกราคม) และจัดส่งให้ผู้ใช้น้ำทางไปรษณีย์หลังครบกำหนดชำระแต่ละงวด
4. ผู้ใช้น้ำบาดาลนำใบแจ้งหนี้ค่าใช้น้ำบาดาลไปชำระได้ที่ธนาคารกรุงไทยทุกสาขา โดยการชำระที่ธนาคารกรุงไทย สามารถชำระได้ในกรณีเป็นการชำระภายในเวลาที่กำหนดคือ 30 วันนับจากวันสิ้นงวด โดยชำระเป็นเงินสด หรือแคชเชียร์เช็ค หากกรณีที่เกิดระยะเวลาที่กำหนด ผู้ใช้น้ำต้องชำระค่าใช้น้ำที่ สทบ.เขต 12 สงขลา เท่านั้น โดยเจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 12 สงขลา จะออกใบเสร็จรับเงินให้ผู้ชำระเป็นหลักฐาน
5. เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 12 สงขลาจะตรวจสอบข้อมูลจากระบบ GCL เพื่อจ่ายเช็คเข้ากระทรวงการคลัง และกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลภายในงวดเป็นรายเดือน และนำเข้าข้อมูลค่าใช้น้ำบาดาลในระบบ GFMS โดยจัดสรรเข้าเป็นเงินฝากรายได้แผ่นดินร้อยละ 50 และกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลร้อยละ 50 ภายใน 2 วันทำการ

ทั้งนี้ ณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีผู้ใช้น้ำที่ต้องชำระค่าใช้น้ำบาดาลที่ สทบ.เขต 12 สงขลาทั้งสิ้น 958 บ่อ คิดเป็นรายได้จากการจัดเก็บค่าใช้น้ำแต่ละปี ดังนี้

แผนภาพที่ 21 รายได้จัดเก็บค่าใช้น้ำของ สทบ.เขต 12 สงขลา

จากจำนวนผู้ประกอบการของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 12 สงขลา ในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา ที่มีจำนวน 958 บ่อ ในปี พ.ศ. 2558 จัดเก็บรายได้ค่าใช้น้ำอยู่ที่ 37,812,229.45 บาท เฉลี่ย 39,470 บาทต่อบ่อ และมีลูกหนี้ที่ค้างชำระปัจจุบันอยู่ที่ 2,875,844.49 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.6 ของรายได้ (ข้อมูล ณ กุมภาพันธ์ 2559)

จากการรับฟังความคิดเห็นผู้ใช้น้ำต่อระบบการรายงานและชำระค่าใช้น้ำในปัจจุบัน พบว่ามีประเด็นปัญหา ตลอดจนข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง ดังนี้

1. เอกสารรายงานการใช้น้ำสูญหายระหว่างการจัดส่งไปรษณีย์
2. ผู้ใช้น้ำที่ส่งรายงานการใช้น้ำบางส่วนมีปัญหารายงานการใช้น้ำที่ตกหล่นไปทำให้ สทบ.เขตไม่สามารถออกใบแจ้งหนี้ได้
3. การส่งรายงานการใช้น้ำผ่านอีเมลหรือโทรสารไม่มีหลักฐานอย่างเป็นทางการเพื่อยืนยันการได้รับรายงานดังกล่าว
4. ใบแจ้งหนี้ค่าใช้น้ำบาดาลสูญหายหรือได้รับใบแจ้งหนี้ล่าช้าจากการส่งไปรษณีย์ ทำให้การชำระค่าใช้น้ำล่าช้าเกิดค่าปรับ และเมื่อการชำระเกินกว่าเวลาที่กำหนดจะไม่สามารถชำระค่าใช้น้ำได้ที่ธนาคารกรุงไทย ต้องเดินทางมายัง สทบ.เขต 12 สงขลา ซึ่งไม่สะดวกและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย
5. หากสามารถพัฒนารูปแบบการชำระเงินผ่านช่องทางอื่นๆ ได้เพิ่มขึ้น จะช่วยให้การชำระค่าใช้น้ำมีความสะดวกยิ่งขึ้น

ดังนั้น เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและยกระดับการบริการด้านการจัดเก็บรายได้ค่าใช้น้ำบาดาล จึงเห็นว่าควรนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการรายงานการใช้น้ำ การคำนวณค่าใช้น้ำบาดาล และออกใบแจ้งหนี้ ตลอดจนพัฒนาช่องทางการชำระค่าใช้น้ำบาดาลผ่านรูปแบบอื่นๆ เพื่อให้เกิดนวัตกรรมการบริการที่ทันต่อเทคโนโลยีและความต้องการของผู้ใช้บริการในปัจจุบัน

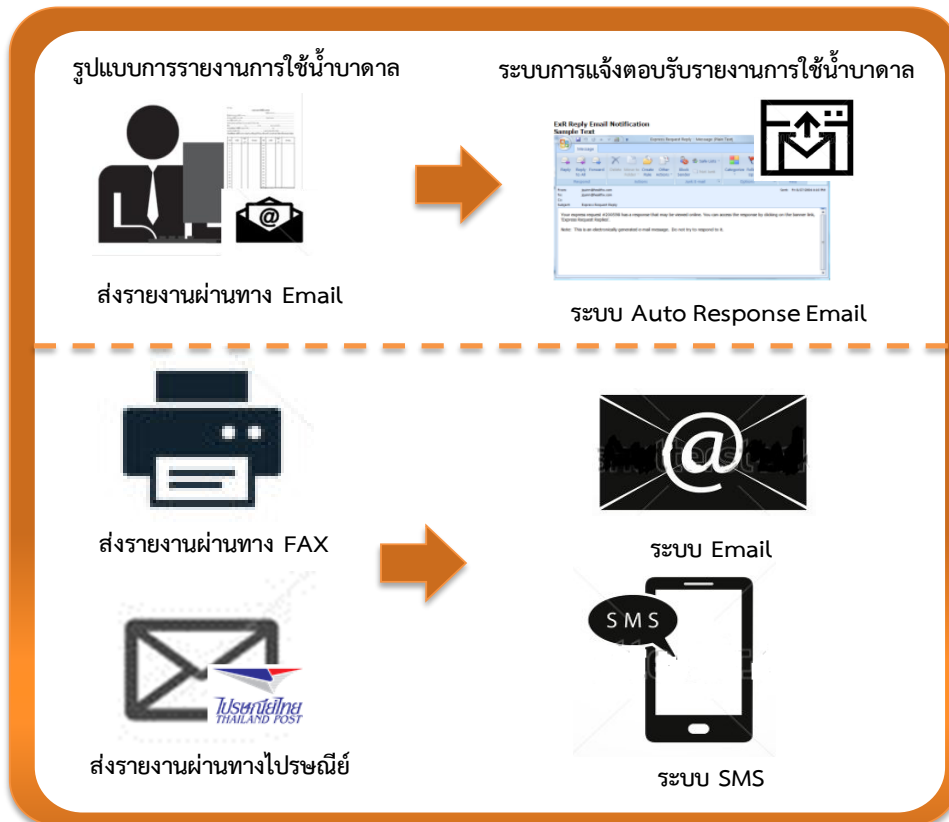
▶ ข้อเสนอการปรับปรุงระยะสั้น

เพื่อให้เกิดนวัตกรรมการบริการ และอำนวยความสะดวกในการบริการ สทบ.เขต 12 สงขลา อาจพัฒนาระบบการแจ้งตอบรับรายงานการใช้น้ำบาดาลไปยังผู้รายงานการเพื่อแจ้งการได้รับรายงานการใช้น้ำอย่างเป็นทางการของ สทบ.เขต 12 สงขลา

▶ การพัฒนาระบบการแจ้งตอบรับรายงานการใช้น้ำบาดาล

การพัฒนาระบบการแจ้งตอบรับรายงานการใช้น้ำบาดาลเป็นการให้บริการในการตอบรับอย่างเป็นทางการต่อการได้รับรายงานการใช้น้ำบาดาลแล้ว เพื่อให้ผู้รายงานการใช้น้ำมีความมั่นใจว่ารายงานที่ส่งถึงเจ้าหน้าที่ของ สทบ.เขต 12 สงขลาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เพื่อเก็บเป็นหลักฐานในการส่งและได้รับรายงานดังกล่าวได้ โดยรูปแบบหรือช่องทางการตอบรับรายงานการใช้น้ำบาดาลมีได้หลายรูปแบบ ดังนี้

แผนภาพที่ 22 ระบบการแจ้งตอบรับรายงานการใช้น้ำบาดาล

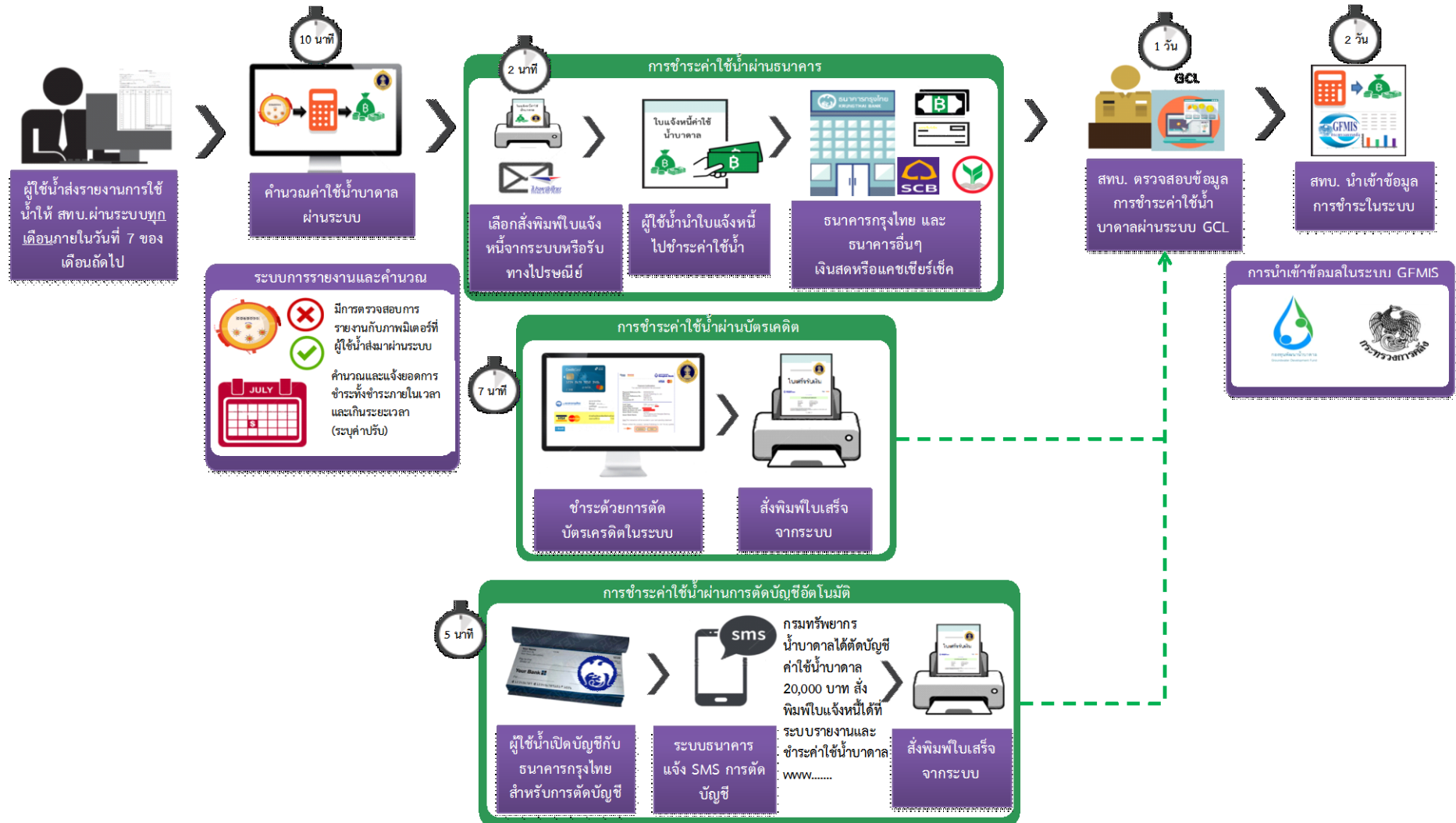

โดยหากผู้รายงานการใช้น้ำบาดาลส่งรายงานการใช้น้ำบาดาลผ่านทางอีเมล สทบ.เขต 12 สงขลา สามารถตั้งระบบการตอบรับอัตโนมัติทางอีเมลแจ้งกลับไปยังอีเมลที่ผู้รายงาน เพื่อเป็นการยืนยันการได้รับรายงานเป็นที่เรียบร้อย หรือหากผู้รายงานการใช้น้ำบาดาลวิธีการส่งรายงานผ่านทางโทรสาร (Fax) หรือส่งทางไปรษณีย์ เมื่อเจ้าหน้าที่ของ สทบ.เขต 12 สงขลา ได้รับรายงานให้แจ้งตอบกลับผ่านทางอีเมลหรือข้อความสั้น (SMS) ทางโทรศัพท์มือถือที่ผู้รายงานการใช้น้ำได้ให้เบอร์ไว้

▶ ข้อเสนอการปรับปรุงระยะยาว

การพัฒนาปรับปรุงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ รวมทั้งการเพิ่มช่องทางการชำระค่าใช้น้ำบาดาลผ่านรูปแบบอื่นๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อผู้ชำระค่าใช้น้ำบาดาล ส่งผลให้กระบวนการขั้นตอนการดำเนินงานปรับปรุงเป็น ดังนี้

แผนภาพที่ 23 กระบวนการรายงานการใช้น้ำและการจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลในอนาคต (To Be)

ขั้นตอนการรายงานการใช้น้ำและการจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลในอนาคต

1. ผู้ใช้น้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดสงขลารายงานการใช้น้ำผ่าน “ระบบรายงานและชำระค่าใช้น้ำบาดาล” ภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไปทุกเดือน สทบ.เขต 12 สงขลา สามารถเรียกดูการรายงานผ่านระบบได้ ผู้ใช้น้ำรายใดไม่รายงานมาในระยะเวลาที่กำหนดจะมีระบบเตือน (Warning) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 12 สงขลา ติดตามการรายงาน การรายงานการใช้น้ำผู้ใช้น้ำจะต้องถ่ายรูปหน้าจอมิเตอร์ที่แสดงผลตรงกับข้อมูลการใช้น้ำที่รายงาน Upload เข้ามาในระบบ เพื่อเจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 12 สงขลา สามารถสอบทานความถูกต้องของการรายงานได้
2. ระบบจะคำนวณค่าใช้น้ำบาดาล โดยผู้ใช้น้ำบาดาล สามารถเลือกวิธีการชำระได้ 3 รูปแบบ ดังนี้
 - ผู้ใช้น้ำบาดาลสามารถเลือกส่งพิมพ์ใบแจ้งหนี้ค่าใช้น้ำบาดาลจากระบบ หรือเลือกที่จะให้ สทบ.เขต 12 สงขลาส่งไปรษณีย์ไปให้ โดยไปชำระได้ที่ธนาคารกรุงไทยทุกสาขา หรือธนาคารอื่นๆ เช่น ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกสิกรไทย ซึ่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอยู่ระหว่างการหารือร่วมกับธนาคารอื่นๆ เพิ่มเติม ผ่านการชำระเป็นเงินสดหรือแคชเชียร์เช็ค ไม่ว่าจะเป็นการชำระตามเวลาที่กำหนดคือ 30 วันนับจากวันสิ้นงวด หรือเป็นการชำระเกินเวลาไม่เกิน 90 วัน โดยใบแจ้งหนี้จะกำหนดระยะเวลาการนำไปชำระที่ธนาคารไม่เกิน 30 วัน นับจากวันสิ้นงวด หากเกินระยะเวลาที่กำหนดผู้ใช้น้ำบาดาลต้องคำนวณและสั่งพิมพ์ใบแจ้งหนี้ เพื่อให้ระบบคำนวณยอดค่าใช้น้ำที่ต้องชำระใหม่ เนื่องจากมีค่าปรับที่ต้องชำระด้วย
 - การชำระค่าใช้น้ำบาดาลด้วยบัตรเครดิต โดยผู้ใช้น้ำบาดาลสามารถกรอกข้อมูลและตัดบัตรเครดิตในระบบรายงานและชำระค่าใช้น้ำบาดาลได้ โดยสามารถสั่งพิมพ์ใบเสร็จรับเงินการชำระบัตรเครดิตผ่านระบบได้
 - การชำระค่าใช้น้ำผ่านระบบตัดบัญชีอัตโนมัติ ผู้ใช้น้ำจะต้องเปิดบัญชีธนาคารกรุงไทยไว้ และทำเรื่องแจ้งความประสงค์กับธนาคารกรุงไทยและ สทบ.เขต 12 สงขลาไว้ หลังจากผู้ใช้น้ำรายงานการใช้น้ำทุกเดือนและเมื่อถึงงวดการชำระระบบจะคำนวณค่าใช้น้ำบาดาล โดย สทบ.เขต 12 สงขลาจะแจ้งยอดชำระไปยังธนาคารกรุงไทยเพื่อตัดบัญชีภายในวันที่ 20 นับจากวันสิ้นงวด และเมื่อธนาคารตัดบัญชีแล้ว จะแจ้งข้อความไปยังโทรศัพท์มือถือของผู้ใช้น้ำถึงยอดการตัดบัญชีพร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ใช้น้ำสั่งพิมพ์ใบเสร็จรับเงินผ่านระบบรายงานและชำระค่าใช้น้ำบาดาล
3. เจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 12 สงขลาจะตรวจสอบข้อมูลจากระบบ GCL เพื่อจ่ายเช็คเข้ากระทรวงการคลัง และกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล และนำเข้าข้อมูลค่าใช้น้ำบาดาลในระบบ GFMIS โดยจัดสรรเข้าเป็นเงินฝากรายได้แผ่นดินร้อยละ 50 และกองทุนพัฒนาน้ำบาดาลร้อยละ 50

การพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการบริการและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการ ก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1. ผู้ใช้น้ำบาดาลสามารถรายงานการใช้น้ำผ่านระบบที่ง่าย มีหลักฐานการรายงานที่ชัดเจนสามารถตรวจสอบได้ ตลอดจนลดภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาส่งรายงานการใช้น้ำที่ สทบ.เขต 12 สงขลา
2. ระบบการรายงานที่สามารถคำนวณค่าใช้น้ำบาดาลให้เบ็ดเสร็จ ลดขั้นตอนและระยะเวลาในการคำนวณของเจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 12 สงขลา
3. การที่สามารถส่งพิมพ์ใบแจ้งหนี้ผ่านระบบได้ ประหยัดค่าใช้จ่ายในการส่งไปรษณีย์ รวมทั้งลดความเสี่ยงจากเอกสารใบแจ้งหนี้สูญหายระหว่างการส่งไปรษณีย์
4. การที่สามารถส่งพิมพ์ใบเสร็จค่าใช้น้ำแทนที่การเขียนใบเสร็จด้วยมือเป็นการลดภาระของเจ้าหน้าที่ สทบ.เขต 12 สงขลา และเป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้กับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
5. การมีช่องทางการชำระในรูปแบบอื่นๆ เช่น การชำระผ่านบัตรเครดิต การตัดบัญชีอัตโนมัติ เป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับผู้ชำระค่าน้ำ
6. การให้ผู้รายงานการใช้น้ำ Upload รูปมิเตอร์ที่แสดงผลตรงกับข้อมูลการใช้น้ำบาดาล ประกอบการรายงานการใช้น้ำ จะถือเป็นการสร้างระบบการตรวจสอบการรายงานในเบื้องต้น
7. การนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการรายงานและการชำระค่าใช้น้ำบาดาล เป็นการสร้างนวัตกรรมบริการและภาพลักษณ์ให้กับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
8. การมีระบบการรายงานการใช้น้ำที่มีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบความถูกต้องการรายงานเบื้องต้นได้ ตลอดจนการเพิ่มช่องทางการชำระค่าใช้น้ำบาดาลที่สะดวกยิ่งขึ้น เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการรับชำระซึ่งเป็นรายได้ของกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล

2.2.4 งานบริการข้อมูลและสารสนเทศด้านน้ำบาดาล

สทบ.เขต 12 สงขลา ยังไม่ได้มีการจัดตั้งฝ่ายประชาสัมพันธ์หรือบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านประชาสัมพันธ์เพื่อร่วมกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ให้บริการข้อมูลด้านน้ำบาดาล ภารกิจงานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล รวมถึงการอนุรักษ์น้ำบาดาล และกฎหมายน้ำบาดาลแก่ประชาชนโดยเฉพาะ

❖ การประชาสัมพันธ์หรือให้บริการข้อมูลด้านน้ำบาดาลของ สทบ.เขต 12 สงขลาในปัจจุบัน

- สทบ.เขต 12 สงขลา ประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดสงขลาเป็นระยะ
- สทบ.เขต 12 สงขลา มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลน้ำบาดาลเมื่อมีประชาชนเข้ามาติดต่อที่ สทบ.
- สทบ.เขต 12 สงขลา มีการแจกจ่ายน้ำดื่มให้กับประชาชน เช่น แจกจ่ายน้ำดื่มให้ประชาชนในงานชุมนุมยุวอาสาและเยาวชนสตรีภาคใต้ เป็นต้น

▶ รูปแบบการประชาสัมพันธ์ของ สทบ.เขต 12 สงขลา

- จัดทำแผ่นพับ โบรชัวร์
- แจกจ่ายน้ำดื่มในขวดพลาสติกที่มีโลโก้กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- เว็บไซต์ สทบ.เขต 12 สงขลา <http://bgr12.dgr.go.th/>
- Facebook สทบ.เขต 12 สงขลา <https://www.facebook.com/bgrr12>

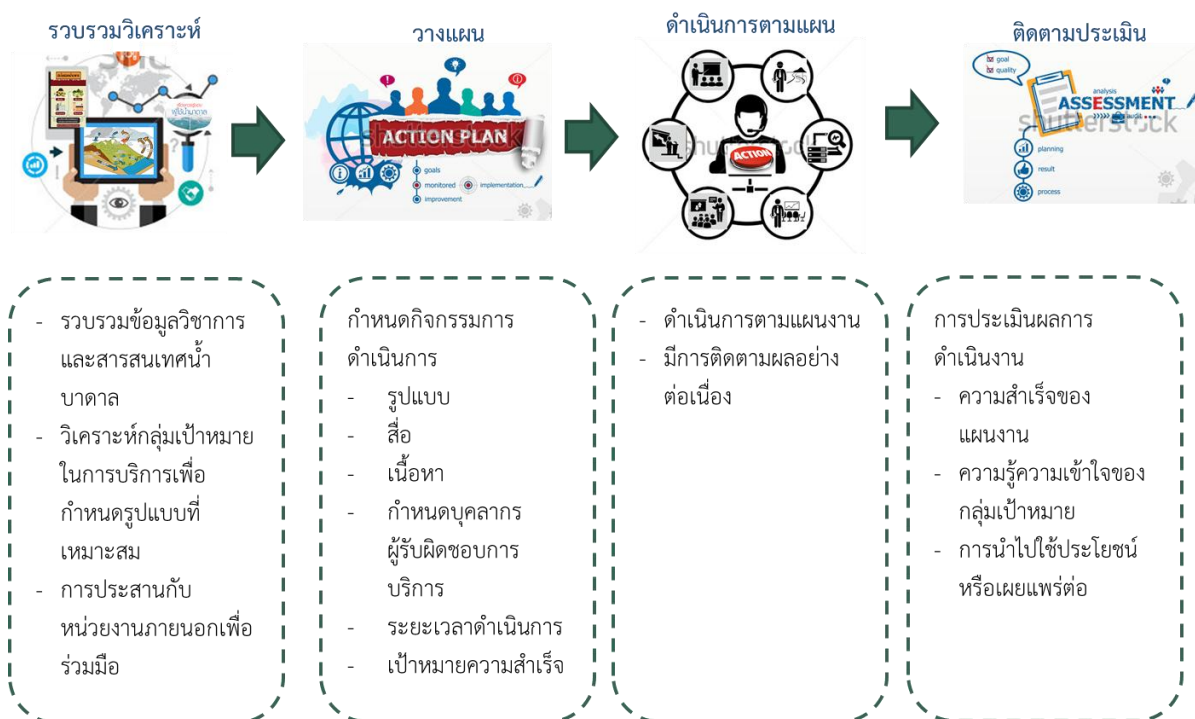
▶ ข้อมูลที่ทาง สทบ.เขต 12 สงขลา ให้บริการแก่ประชาชน

- รายละเอียดการจัดเตรียมเอกสารในการขออนุญาตเจาะ การขออนุญาตใช้น้ำบาดาล
- กฎหมายน้ำบาดาล

❖ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและยกระดับการให้บริการทางวิชาการและบริการข้อมูลสารสนเทศ
น้ำบาดาลในอนาคต

สทบ.เขต 12 สงขลา ควรมีการจัดตั้งฝ่ายงานประชาสัมพันธ์ขึ้นมาโดยเฉพาะ และควรมีการจัดทำ
แผนบริการทางวิชาการและบริการข้อมูลสารสนเทศน้ำบาดาล โดยในการจัดทำแผนต้องมีการศึกษาวิเคราะห์
กลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการ เพื่อออกแบบกิจกรรมและรูปแบบการบริการที่เหมาะสม โดยการวิเคราะห์และ
จัดทำแผนควรพิจารณาครอบคลุมประเด็นสำคัญทั้ง สื่อการบริการข้อมูล รูปแบบการบริการข้อมูล และเนื้อหา
การบริการข้อมูล และหลังจากการดำเนินการควรมีการติดตามประเมินผลความสำเร็จ เพื่อนำมาพัฒนา
ปรับปรุงแก้ไข

แผนภาพที่ 24 กระบวนการจัดทำแผนบริการทางวิชาการและบริการข้อมูลสารสนเทศน้ำบาดาล

มีตัวอย่างประเด็นรูปแบบ ดังนี้

สื่อ

สื่อการบริการข้อมูล

1. สื่อ Social Network เช่น Facebook e-mail e-News
2. โทรศัพท์ วิทยุ
3. จดหมายข่าว วารสาร แผ่นพับ
4. โทรศัพท์
5. Line Application
6. บอร์ดประชาสัมพันธ์

รูปแบบ

รูปแบบการบริการข้อมูล

1. ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เช่น Facebook e-mail e-News วิทยุ เป็นต้น
2. การบรรยายให้ความรู้ในกิจกรรมหรือการประชุมของหน่วยงานต่างๆ
3. การจัดกิจกรรมพิเศษ เช่น นิทรรศการ การประกวดแข่งขัน การเข้าร่วมกิจกรรมจังหวัดเคลื่อนที่ งานประจำปี จังหวัด เป็นต้น
4. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับพื้นที่ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เกษตรกร เป็นต้น
5. การให้คำปรึกษาเชิงลึก
6. การตอบข้อซักถามผ่านช่องทางต่างๆ เช่น โทรศัพท์ Facebook เป็นต้น

เนื้อหา

เนื้อหาการบริการข้อมูล

1. ภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และ สทบ.
2. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
3. ข้อมูลแผนที่น้ำบาดาล
4. ข้อมูลบ่อบาดาล และศักยภาพน้ำบาดาล
5. งานวิจัยหรือผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล
6. ข้อเสนอแนะหรือแนวปฏิบัติการซ่อมบำรุง
7. กิจกรรมโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและ สทบ.
8. ข้อควรรู้เพื่อการสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล
9. การส่งเสริมด้านการดูดกลืนน้ำบาดาล

▶ สถานที่การให้บริการในปัจจุบัน

ปัจจุบันสถานที่ของ สทบ.เขต 12 สงขลาเป็นอาคารชั้นเดียว และแบ่งพื้นที่สำหรับส่วนงานต่างๆ อยู่ในอาคารเดียวกัน โดยส่วนงานบริหารจัดการน้ำบาดาลซึ่งเป็นส่วนงานที่ให้บริการและติดต่อกับประชาชนตั้งแยกออกมาจากอาคารสำนักงานหลัก ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ในการพัฒนาด้านการบริการ สทบ.เขต 12 สงขลา ควรปรับปรุงดังนี้

- ปรับปรุงสภาพภายในสำนักงาน ห้องประชุม และทางเดินหรือบรรยากาศโดยรอบห้องทำงานของผู้บริหาร สทบ. ให้มีบรรยากาศที่ดี โปร่ง สะอาด

- ปรับปรุงสถานที่ ภูมิทัศน์โดยรอบให้สะอาด มีบรรยากาศที่ดี ร่มรื่น สวยงาม อุปกรณ์เครื่องมือหรือท่อที่ยังไม่ได้ใช้งาน จัดเก็บไว้ในโรงเรือนดูแลรักษาอย่างเป็นระบบปลอดภัย

แผนภาพที่ 25 ตัวอย่างบรรยากาศภูมิทัศน์สำนักงานนำอยู่

- ปรับปรุงสุขภัณฑ์และห้องน้ำของสำนักงานให้สะอาดอยู่เสมอ พร้อมให้บริการกับผู้มาติดต่อ

แผนภาพที่ 26 ตัวอย่างบรรยากาศห้องน้ำ

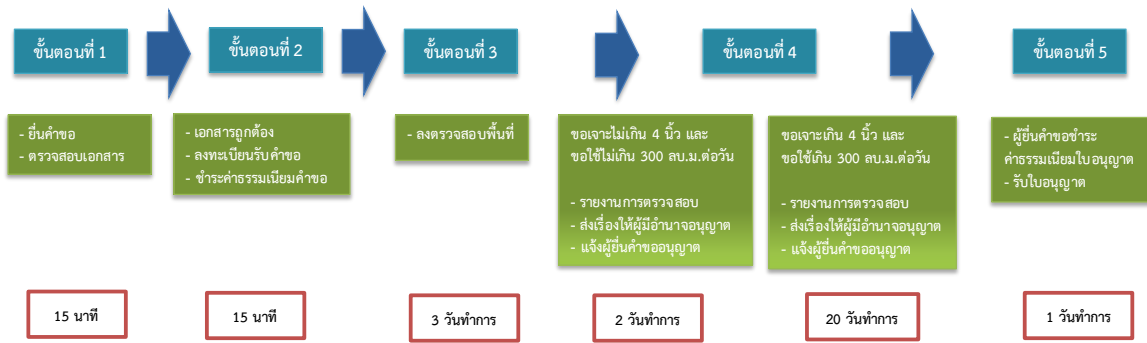
- ฝ่ายงานที่ให้บริการประชาชนควรตั้งอยู่บริเวณด้านหน้าอาคารที่ประชาชนสามารถติดต่อได้ง่าย หรือหากอยู่ด้านในของอาคารหรือชั้นบน ควรมีป้ายบอกทางไปยังหน่วยงานชัดเจน หรือติดป้ายบอกที่ตั้งติดต่องานบริการหลักๆ ไว้ชัดเจน เช่น งานอนุญาต งานรับชำระค่าใช้น้ำบาดาล บริการข้อมูลด้านน้ำบาดาล เป็นต้น

แผนภาพที่ 27 ตัวอย่างป้ายนำทาง/แสดงจุดให้บริการ

- มีการปิดประกาศแผนผังและระยะเวลาการให้บริการที่ชัดเจน ณ จุดหรือส่วนงานบริการนั้นๆ โดยป้ายประกาศควรมีขนาดใหญ่ และอยู่ในตำแหน่งที่ประชาชนสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยงานบริการหลักๆ ที่ควรประกาศขั้นตอนและระยะเวลาการบริการ ได้แก่ การขออนุญาตเจาะและการขออนุญาตใช้ การชำระค่าน้ำบาดาล การขอตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล เป็นต้น

แผนภาพที่ 28 ตัวอย่างการประกาศแสดงขั้นตอนหรือระยะเวลาการให้บริการ

- จัดมุมเรียนรู้ด้านน้ำบาดาล (Learning Corner) เพื่อจัดแสดงสื่อ ข้อมูลด้านน้ำบาดาลและโครงการต่างๆ ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและกิจกรรมของ สทบ. มาแสดงหรือจัดวางไว้ให้ผู้มารับบริการได้อ่าน อาจมีการจัดนิทรรศการ หรือติดภาพข้อมูลความรู้จากภาพวีดิทัศน์ให้ความรู้หรือประชาสัมพันธ์ข้อมูลกิจกรรมต่างๆ มีน้ำดื่มไว้

แผนภาพที่ 29 ตัวอย่างการจัดมุมเรียนรู้ (Learning Corner)

บริการพื้นที่ดูสะอาดมีโซฟา หรือที่นั่งในการอ่าน หรือพูดคุยซักถามกับเจ้าหน้าที่ โดยมุมบริการนี้ ควรตั้งอยู่บริเวณด้านหน้าทางเข้าที่สามารถรับบริการได้ง่าย และสะดวก

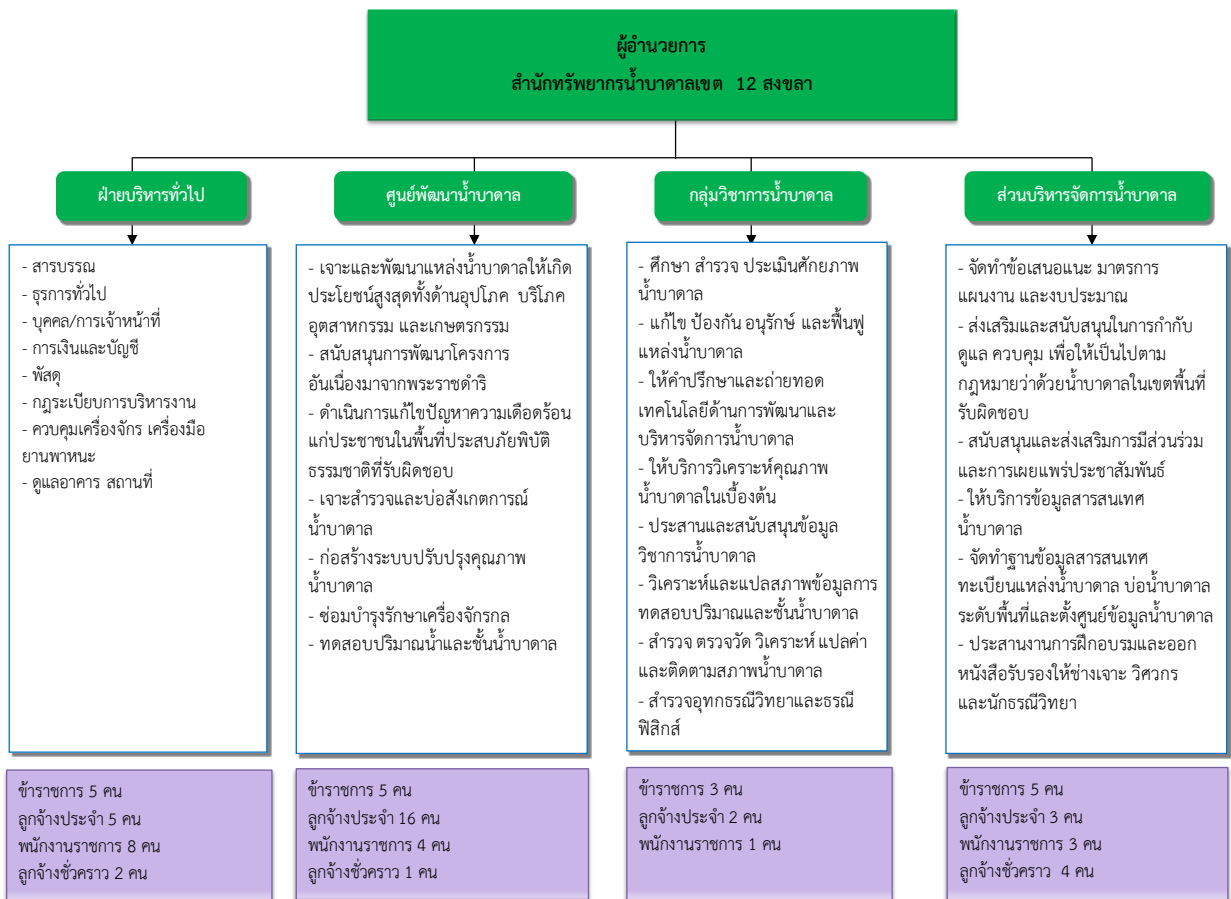
บทที่ 3

โครงสร้างและอัตรากำลัง

3.1 โครงสร้างและอัตรากำลังของ สทบ.เขต 12 สงขลา

ปัจจุบันสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 12 สงขลาแบ่งโครงสร้างการทำงานเป็น 4 ภารกิจงาน ได้แก่ ฝ่ายบริหารทั่วไป ศูนย์พัฒนาน้ำบาดาล กลุ่มวิชาการน้ำบาดาล และส่วนบริหารจัดการน้ำบาดาล โดยมีกลุ่มงานภารกิจความรับผิดชอบ ตลอดจนอัตรากำลังบุคลากรแต่ละส่วนงานดังแสดงได้ตามแผนภาพที่ 30

แผนภาพที่ 30 โครงสร้างและอัตรากำลังสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 12 สงขลา ในปัจจุบัน

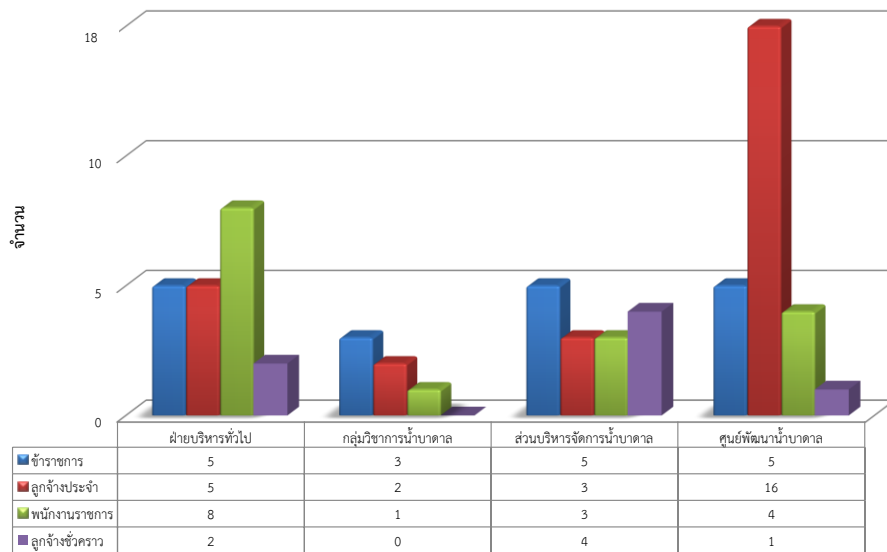
จากแผนภาพจะเห็นได้ว่าสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 12 สงขลา กำหนดโครงสร้างหน่วยงานภายใน จำแนกตามหน้าที่ของงาน (Function) โครงสร้างหลัก 4 ส่วนงานที่กำหนดโดยหน่วยงานส่วนกลาง ซึ่งไม่ได้มีการกำหนดกลุ่มงานย่อยแต่ฝ่ายงานชัดเจน แม้จะมีข้อดีที่มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน แต่หาก สทบ.เขต 12 สงขลา มีการกำหนดกลุ่มงานย่อยภายในฝ่ายงาน จะทำให้การแบ่งหน้าที่เกิดความชัดเจน และมีความชำนาญเฉพาะทางของบุคลากร อีกทั้งการพัฒนาบุคลากรจะสอดคล้องเหมาะสมกับฝ่ายงานที่รับผิดชอบชัดเจน และจากโครงสร้างปัจจุบัน ที่ปรึกษามีข้อสังเกตว่าภารกิจที่สำคัญ ด้านการประชาสัมพันธ์และการ

บริการด้านวิชาการของ สทบ. ยังไม่มีโครงสร้างรองรับ และเป็นภารกิจที่เป็นจุดอ่อนที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ สทบ. ได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะว่า สทบ. ควรดำเนินการในเชิงรุกมากขึ้น ตลอดจนไม่มีโครงสร้างของ ฝ่ายแผนงานที่จะทำหน้าที่เฉพาะบริหารจัดการด้านแผนงาน นโยบาย ตลอดจนการเป็นศูนย์กลางในการ ประสานงานและขับเคลื่อนนโยบายต่างๆ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ บางภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอน จากหน่วยงานส่วนกลางก็ควรมีโครงสร้างรองรับการดำเนินงานดังกล่าว เช่น ภารกิจด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟู การวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล เป็นต้น

ปัจจุบัน สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 12 สงขลา มีบุคลากรรวมทั้งสิ้น 67 คน แบ่งเป็น ข้าราชการ 18 คน ลูกจ้างประจำ 26 คน พนักงานราชการ 16 คน และลูกจ้างชั่วคราว 7 คน แบ่งตามฝ่ายงาน ดังนี้

แผนภาพที่ 31 จำนวนบุคลากรแต่ละฝ่ายงานของ สทบ.เขต 12 สงขลา

จากแผนภาพที่ 31 จะเห็นว่าฝ่ายงานที่มีบุคลากรมากที่สุด ได้แก่ ศูนย์พัฒนาน้ำบาดาล มีบุคลากรรวม 26 คน รองลงมาเป็นฝ่ายบริหารทั่วไป 20 คน ส่วนบริหารจัดการน้ำบาดาล 15 คน และ กลุ่มวิชาการน้ำบาดาล 6 คน โดยจากข้อมูลบุคลากร จะเห็นว่าจำนวนบุคลากรในฝ่ายบริหารทั่วไปมีสัดส่วน ค่อนข้างสูง ในขณะที่ฝ่ายวิชาการ ซึ่งเป็นภารกิจที่มีความสำคัญกลับมีจำนวนบุคลากรน้อยที่สุด นอกจากนี้ จากการรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร สทบ. พบว่า สทบ. มีแนวโน้มการเกษียณอายุของช่างเจาะน้ำบาดาล อย่างต่อเนื่อง โดยมีอัตราการทดแทนน้อยกว่าอัตราการเกษียณอายุมาก ในขณะที่ช่างเจาะน้ำบาดาลเป็นงานที่ ต้องใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะและความสามารถในการทำงานให้มี ประสิทธิภาพ ดังนั้น สทบ.เขต 12 สงขลาควรมีการจัดบุคลากรในช่วงอายุที่เหมาะสมของแต่ละชุด เตรียม บุคลากร เพื่อวางแผนสืบทอดหรือทดแทนตำแหน่ง (Succession Planning) หรือ Replacement Planning

► ข้อเสนอแนะทางการเตรียมความพร้อมรองรับการเกษียณอายุของช่างเจาะ

การจัดทำ Succession Planning หรือ Replacement Planning เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถและคุณสมบัติเพียงพอต่อความต้องการขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทดแทนบุคลากรที่มีความรู้ทักษะความชำนาญการเจาะและพัฒนา น้ำบาดาลที่จะเกษียณอายุ หรือโยกย้าย ตลอดจนเป็นการป้องกันการขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน จากการที่บุคลากรเกษียณอายุ โดยกลุ่มเป้าหมายที่ควรมีการพัฒนาบุคลากรมาทดแทน ได้แก่ กลุ่มช่างเจาะน้ำบาดาลในตำแหน่งหรือบุคคลที่มีความเสี่ยงในการหาบุคลากรมาทดแทน เช่น เป็นบุคคลที่มีความรู้หรือทักษะเฉพาะที่อาจต้องใช้ระยะเวลานานในการเรียนรู้ นาน มีองค์ความรู้ที่ยังไม่ได้รับการถ่ายทอด หรือมีทักษะที่น้อยคนในองค์กรที่จะมี

แผนภาพที่ 32 กระบวนการวางแผนสืบทอดหรือทดแทนตำแหน่ง (Succession Planning) หรือ Replacement Planning ช่างเจาะน้ำบาดาล

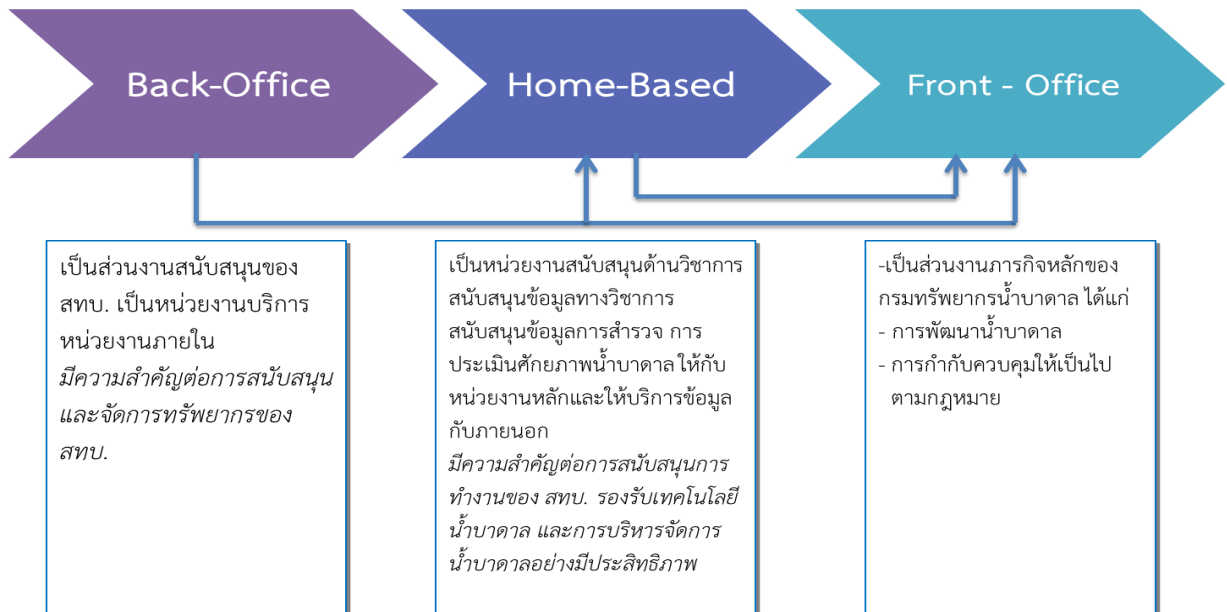

สทบ.เขต 12 สงขลาจะต้องสำรวจคุณสมบัติต่างๆ ทั้งการศึกษา ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่จำเป็นของตำแหน่งงานหรือบุคคลที่มีความเสี่ยง และวิเคราะห์ว่าคุณสมบัติที่มีความจำเป็น (Critical) หรือ Key position เช่น ทักษะความรู้เฉพาะด้าน หรือต้องใช้เวลาสะสมเรียนรู้เป็นเวลานาน หลังจากนั้นมีการสำรวจบุคลากรที่มีอยู่เทียบกับคุณสมบัติตามข้อ 1 เพื่อให้ทราบแนวโน้มที่จะได้รับการพัฒนาหรือทดแทน และช่องว่างที่จะได้รับการพัฒนา (Gap) โดยบุคคลที่มีคุณสมบัติหรือความสามารถที่จะมาทดแทนอัตราที่จะเกษียณอายุมากกว่า 1 คนต่อตำแหน่งก็ได้ เช่น นาย ก อยู่ในทีมเจาะชุด A นาย ก จบการศึกษา ปวส. มีอายุ 58 ปี จะเกษียณอายุในปี 2560 เป็นช่างเจาะน้ำบาดาลมา 30 ปี มีทักษะความสามารถพิเศษในการเจาะชั้น

หินหนา หินเนื้อแน่น รู้จักวิธีการเลือกชั้นน้ำบาดาลที่ให้ได้น้ำและปริมาณมากคุณภาพดีที่สุด ลื่นเปลื้องท่อกรู ท่อกรองน้อย ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่มีความสำคัญที่หาก นาย ก เกษียณอายุไปนับว่าจะสูญเสียองค์ความรู้ที่มีค่ายิ่งนัก กว่าที่บุคลากรที่มีจะมีองค์ความรู้ระดับนี้ต้องใช้เวลาในการเรียนรู้อันยาวนานยิ่ง และหลังจากการสำรวจบุคลากรที่มีอยู่ว่ามีใครมีคุณสมบัติและทักษะดังที่นาย ก มีบ้าง และคัดเลือกบุคคลที่มีช่องว่าง (Gap) น้อยที่สุด ซึ่งอาจมีมากกว่า 1 คน มาพัฒนา ทั้งนี้บุคลากรที่จะมาพัฒนาทดแทนดังกล่าวควรเลือกอายุการเกษียณไม่น้อยกว่า 5 ปี เนื่องจากต้องใช้เวลาในการพัฒนาและดำเนินการ ตลอดจนถ่ายทอดไปสู่รุ่นต่อไป หลังจากได้บุคลากรที่จะมาทดแทนแล้ว และจัดทำแผนหรือแนวทางการพัฒนารายบุคคลเพื่อพัฒนา ดึงองค์ความรู้จาก นาย ก ถ่ายทอดมายังผู้รับต่อให้ได้มากที่สุด โดย สทบ.ต้องมีการติดตามประเมินผลเป็นระยะ หากรูปแบบแนวทางการพัฒนาไม่เหมาะสม หรือหากบุคลากรที่คัดเลือกมา ไม่เหมาะสมอาจต้องปรับปรุงเพื่อปรับวิธีการหรือคัดเลือกบุคลากรอื่นที่มีความรู้ความสามารถมาทดแทนต่อไป

จากการศึกษาภารกิจารดำเนินงานของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งได้รับการถ่ายโอนภารกิจจากหน่วยงานส่วนกลางมาใน 5 ภารกิจหลัก โครงสร้างของ สทบ. ควรรองรับภารกิจซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

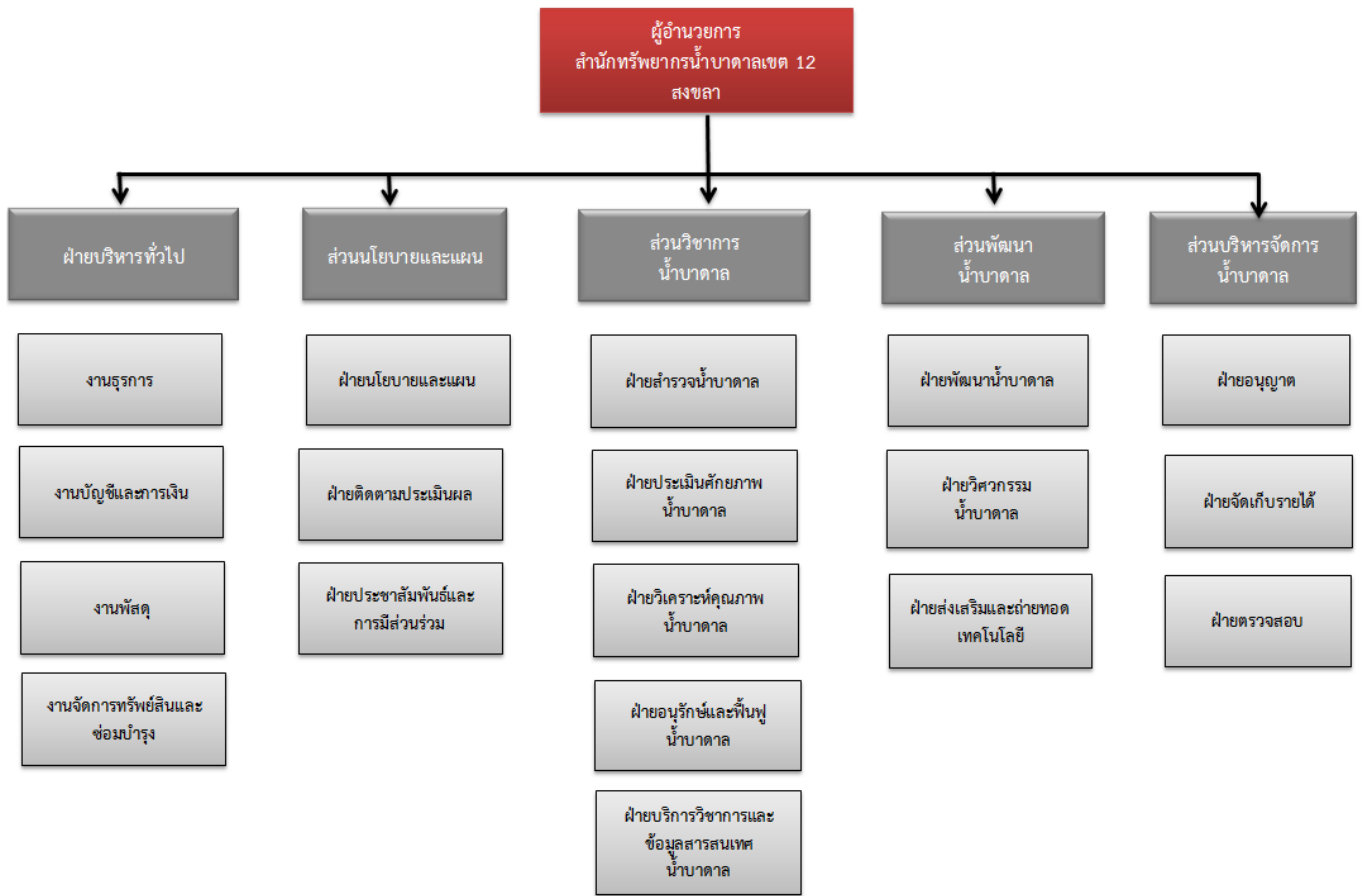
แผนภาพที่ 33 กลุ่มโครงสร้างหลักของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของ สทบ.เขต 12 สงขลามีประสิทธิภาพมากขึ้น โครงสร้างจึงควรมีภารกิจและฝ่ายงาน ดังนี้

แผนภาพที่ 34 โครงสร้างสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต สทบ.เขต 12 สงขลา ในอนาคต (To Be)

โครงสร้างการดำเนินงานของ สทบ.เขต 12 สงขลาแต่ละฝ่ายงานมีโครงสร้างภายในและภารกิจ
การดำเนินงาน ดังนี้

▶ **ฝ่ายบริหารทั่วไป** : มีภารกิจในการบริหารจัดการงานสนับสนุน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มงาน
ได้แก่

- **งานธุรการ** มีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบให้คำปรึกษาแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข
ข้อขัดข้อง ในการปฏิบัติงานธุรการ งานสารบรรณ งานจัดทำเอกสารของราชการ การรับ-
การส่งหนังสือของหน่วยงาน โต้ตอบหนังสือราชการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน
โครงการต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายคำสั่งมอบหมายงาน และคำสั่งไปราชการ ให้เป็นไป
ตามระเบียบของราชการ, จัดเก็บและค้นหาหนังสือราชการจัดทำรายงานการปฏิบัติ
ราชการประจำเดือน และตามปีงบประมาณ, งานข้อมูลบุคลากรและสวัสดิการของ
ข้าราชการ ลูกจ้างประจำและพนักงานราชการ ตรวจสอบกลิ่นกรองงาน ประสาน
หน่วยงานส่วนกลาง ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลตลอดจนประสานระหว่างหน่วยงาน
ทั้งภาครัฐและเอกชน และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง กับภารกิจของกรมทรัพยากร
น้ำบาดาล และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือ
ที่ได้รับมอบหมาย

- **งานบัญชีและการเงิน** มีหน้าที่รับผิดชอบการควบคุมงบประมาณตามการอนุมัติเงินประจำงวดของสำนักงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ/การจัดทำงบเดือน/การเบิกจ่ายตามระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS)/รายงานสำนักงาคลังจังหวัด สำนักตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคและรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ตลอดทั้งการรับเงิน/จ่ายเงิน เก็บรักษาเงินนำส่งเงิน การลงบัญชีและทะเบียนต่างๆ/ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน และให้คำแนะนำอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ในการเบิกจ่ายต่างๆ ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลัง ข้อบังคับ คำสั่งมติคณะรัฐมนตรีตลอดจนกฎหมายระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเงินและบัญชี และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
 - **งานพัสดุ** มีหน้าที่ในการดำเนินการจัดหา/ซื้อ การจ้าง การแลกเปลี่ยนและการเช่า ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง จัดทำข้อตกลงเป็นหนังสือ (ใบสั่งซื้อ-สั่งจ้าง) ทำสัญญาซื้อขาย สัญญาจ้าง สัญญาเช่า ควบคุมดูแลพัสดุ การจัดทำข้อมูลผูกพัน การบริหารจัดการให้เป็นไปตามสัญญา และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
 - **งานจัดการทรัพย์สินและซ่อมบำรุง** มีหน้าที่ในการรวบรวมความต้องการการจัดซื้อและการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ เครื่องมือ รถเจาะ เครื่องจักร จากฝ่ายงานปฏิบัติต่างๆ ตรวจสอบการใช้ให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานของฝ่ายงานต่างๆ สถานะการคงอยู่ ครบถ้วนของเครื่องจักร อุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ หลังจากปฏิบัติงานเสร็จ ตรวจสอบการเก็บรักษา การเบิกจ่าย การจัดทำบัญชี และทะเบียนวัสดุครุภัณฑ์ การรายงานการตรวจสอบและการจำหน่าย รวมทั้งควบคุมพัสดุและกำหนดลักษณะของวัสดุครุภัณฑ์ให้เป็นไปตามความต้องการ รับผิดชอบการรักษาความปลอดภัย การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ และทรัพย์สินของราชการการควบคุมดูแล จัดทำประวัติเครื่องจักรกล ยานพาหนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ และอื่นๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานภาคสนาม ให้เป็นตามระเบียบ ข้อบังคับและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบซ่อมแซมและบำรุงรักษาเพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
- ▶ **ส่วนนโยบายและแผน** มีภารกิจในการสนับสนุนการดำเนินงานของ สทบ. แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มงาน ได้แก่
- **ฝ่ายนโยบายและแผน** มีหน้าที่ในการประสานด้านนโยบาย แผน และมาตรการทรัพยากรน้ำบาดาลจากส่วนกลาง เพื่อกำหนดแนวทางในการบริหารและปฏิบัติสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับภูมิภาค จังหวัดและท้องถิ่น ระดับพื้นที่ รวบรวมจัดทำข้อเสนอแนะ แผน มาตรการ และงบประมาณในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

ในส่วนที่รับผิดชอบให้สอดคล้องกับเป้าหมาย และยุทธศาสตร์ของกรม กลุ่มจังหวัด จังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การให้คำปรึกษาช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงาน ตามนโยบายและแผน งานประสาน และประสานข้อมูลหรือดำเนินการจัดทำตาม แผนร่วมกับจังหวัด กลุ่มจังหวัด ส่วนราชการอื่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย

- **ฝ่ายติดตามประเมินผล** มีหน้าที่ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ และ ผลการดำเนินการตามนโยบายและแผน จัดทำและพัฒนาระบบและกลไกการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย แผนในภาพรวมและรายการกิจ รวบรวมข้อมูล ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด ประสานงานกับกลุ่มพัฒนาระบบบริหารเพื่อรายงานผล การดำเนินงาน และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
- **ฝ่ายประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม** มีหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ภารกิจและ โครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และ สทบ.เขต 12 สงขลาการให้ความรู้ ความ เข้าใจ การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ สร้างจิตสำนึกและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการบริหารจัดการน้ำบาดาล ประสานความร่วมมือกับส่วนงานต่างๆ ในการ ร่วมดำเนินการประชาสัมพันธ์ บริการทางวิชาการและข้อมูลสารสนเทศด้านน้ำบาดาล และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย

▶ **ส่วนวิชาการน้ำบาดาล** มีภารกิจในการสนับสนุนด้านวิชาการ แบ่งออกเป็น 5 กลุ่มงาน ได้แก่

- **ฝ่ายสำรวจน้ำบาดาล** มีหน้าที่ในการสำรวจธรณีฟิสิกส์ เจาะสำรวจทางวิชาการ เก็บตัวอย่างแปลชั้นดิน หยั่งธรณีหลุมเจาะ สุ่มทดสอบ สำรวจธรณีวิทยาภาคสนาม วิเคราะห์ประเมินผลระดับพื้นที่ สนับสนุนและบริการข้อมูลวิชาการผลการสำรวจ ศักยภาพน้ำบาดาลให้แก่ส่วนราชการในพื้นที่ ท้องถิ่น ศึกษา และปฏิบัติงานร่วมกันหรือ สนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
- **ฝ่ายประเมินศักยภาพน้ำบาดาล** มีหน้าที่ในการประเมินศักยภาพและอนุรักษ์ฟื้นฟู แหล่งน้ำบาดาลทั้งด้านวิชาการปฏิบัติการวางแผนกำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากร น้ำบาดาลให้เหมาะสมกับศักยภาพของแหล่งน้ำบาดาลระดับพื้นที่ ติดตามตรวจวัดระดับ ปริมาณ และคุณภาพน้ำบาดาล วิเคราะห์ความเสี่ยง การเปลี่ยนแปลงของแหล่งน้ำ บาดาล เฝ้าระวังการปนเปื้อนและภัยธรรมชาติรวมทั้งหาแนวทาง แก้ไขป้องกัน ตาม หลักวิชาการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลให้ได้ตามมาตรฐานและเป็นปัจจุบัน และ ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย

- ฝ่ายวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล มีหน้าที่ในการตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพน้ำ (เบื้องต้น) รวบรวมตัวอย่างน้ำ ส่งตัวอย่างน้ำไปยังส่วนกลาง หรือ สทบ.เขตที่มีนักวิทยาศาสตร์ ติดตามเฝ้าระวัง และประเมินสถานการณ์การปนเปื้อนของมวลสารสู่แหล่งน้ำบาดาล ตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนงานวิชาการด้านบาดาลของ สทบ.เขต 12 สงขลา รวมทั้งเพื่อการอุปโภค บริโภคเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ศึกษาคุณภาพน้ำบาดาลในพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนของสารพิษสู่แหล่งน้ำบาดาล และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
 - ฝ่ายอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล มีหน้าที่ในการเฝ้าระวังระดับน้ำและคุณภาพน้ำบาดาล นำข้อมูลบ่งชี้เหตุการณ์พื้นที่ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการบริหารจัดการ รายงานผลและเผยแพร่สถานการณ์ ศึกษาและปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และการใช้งาน ศึกษาด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาลในพื้นที่ติดตามผลกระทบจากการดำเนินโครงการและปริมาณการใช้น้ำบาดาล การติดตามประเมินความเสี่ยงจากการปนเปื้อน และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
 - ฝ่ายบริการวิชาการและข้อมูลสารสนเทศน้ำบาดาล มีหน้าที่ในการบริการวิชาการ ทั้งการอบรมให้ความรู้ การให้ข้อมูลหรือให้คำแนะนำด้านน้ำบาดาล และการบริหารจัดการด้านน้ำบาดาลกับประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนรวบรวมข้อมูล สื่อสารสนเทศน้ำบาดาล งานวิจัยหรืองานวิชาการด้านน้ำบาดาล วิเคราะห์ และจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานตามภารกิจต่างๆ ของ สทบ.เขต 12 สงขลาเผยแพร่ข้อมูลด้านศักยภาพน้ำบาดาลและแผนที่ จัดทำคลินิกน้ำบาดาล และบริการทางวิชาการ เพื่อบริการเชิงรุก และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
- ▶ ส่วนพัฒนาน้ำบาดาล เป็นส่วนงานภารกิจหลัก มี 3 กลุ่มงาน ได้แก่
- ฝ่ายพัฒนาน้ำบาดาล มีหน้าที่ในการก่อสร้างบ่อบาดาลและการฟื้นฟูประสิทธิภาพบ่อ การอุดกลบบ่อที่เลิกใช้ ก่อสร้างระบบประปาบาดาล ระบบกระจายน้ำ ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ พัฒนาการใช้น้ำบาดาลเพื่อประโยชน์ด้านต่างๆ พัฒนาระบบเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำบาดาลและระบบประปาบาดาล การจัดสรรน้ำบาดาลเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างเป็นธรรมและถูกต้องตามหลักวิชาการ และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
 - ฝ่ายวิศวกรรมน้ำบาดาล มีหน้าที่ในการศึกษา ออกแบบระบบพัฒนาน้ำบาดาล เฉพาะที่เหมาะสมกับลักษณะอุทกธรณีวิทยาของพื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำบาดาล และระบบประปาบาดาลให้เหมาะสมกับพื้นที่ ศึกษาเพื่อกำหนดชั้นน้ำบาดาลให้

เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การใช้ประโยชน์ของพื้นที่ กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของบ่อน้ำบาดาลและประปาบาดาล ออกแบบการก่อสร้างงานวิศวกรรม กำหนด/ปรับปรุงมาตรฐาน หลักเกณฑ์ ข้อกำหนดต่างๆ ได้แก่ การก่อสร้างบ่อน้ำบาดาล และการฟื้นฟูประสิทธิภาพบ่อ การอุดกลบบ่อที่เลิกใช้ ระบบประปาบาดาล ระบบกระจายน้ำ ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ เครื่องจักรและอุปกรณ์การพัฒนาน้ำบาดาล เครื่องสูบ เครื่องมือและวัสดุก่อสร้างบ่อให้เหมาะสมกับพื้นที่ จัดทำรูปแบบและราคากลางของงาน จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาน้ำบาดาลตามสภาพอุทกธรณีวิทยาของพื้นที่และส่งเสริมการใช้มาตรฐานคู่มือ วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ กำกับการพัฒนาบ่อน้ำบาดาลเป็นไปตามมาตรฐาน และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

- **ฝ่ายส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยี** หน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ด้านเทคนิคและเทคโนโลยีน้ำบาดาลเพื่อให้ความรู้และเสริมสร้างขีดความสามารถของบุคลากรด้านน้ำบาดาลภายนอกองค์กร เสริมสร้างเครือข่ายด้านความรู้ภาคประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ประกอบการเจาะน้ำบาดาล สนับสนุนข้อมูลและเทคโนโลยีด้านน้ำบาดาลกับภาคส่วนต่างๆ การพัฒนารูปแบบวิธีการใช้ ผลผลิตจัดทำสื่อเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการถ่ายทอดความรู้ และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

▶ **ส่วนบริหารจัดการน้ำบาดาล** เป็นส่วนงานภารกิจหลัก แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มงาน ได้แก่

- **ฝ่ายอนุญาต** มีหน้าที่ในการรับคำขออนุญาต ตรวจสอบเอกสาร และความถูกต้องของการขออนุญาต รวบรวมข้อมูลเพื่อส่งต่อหรือนำเสนอผู้มีอำนาจอนุญาต ออกใบอนุญาต เสนอผู้มีอำนาจลงนาม ประสานผู้ยื่นคำขออนุญาต ติดตามตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายในเขตพื้นที่ควบคุม กำกับ ดูแล และให้คำปรึกษาการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ปฏิบัติงานเลขานุการกรมการฯ เขตเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
- **ฝ่ายจัดเก็บรายได้** มีหน้าที่ในการติดตามรายงานการใช้น้ำบาดาล คำนวณและจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาล และค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติ น้ำบาดาล พ.ศ. 2520 และค่าธรรมเนียมการขออนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล การจัดเก็บค่าวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล และปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
- **ฝ่ายตรวจสอบ** มีหน้าที่ในการตรวจสอบ ดูแลควบคุมการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520 ให้คำแนะนำผู้ประกอบการน้ำ

บาดาลในการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย รับข้อร้องเรียนการลักลอบ หรือดำเนินการ
ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตาม
กฎหมาย

สำหรับการกำหนดอัตรากำลังบุคลากร เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านอัตรากำลัง สทบ.เขต 12 สงขลา
สามารถพิจารณาวางอัตรากำลังแต่ละส่วนงานที่ปรับใหม่ได้ตามความเหมาะสมภายใต้อัตรากำลังและจำนวน
บุคลากรเท่าเดิม

บทที่ 4

แผนปฏิบัติการ

- ❖ แผนปฏิบัติการในการพัฒนากระบวนงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
ในระดับภูมิภาคอย่างเป็นระบบและยั่งยืนของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 12 สงขลา

ตารางที่ 8 แผนปฏิบัติการ

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2559										ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
❖ การพัฒนากระบวนการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่													
1. การพัฒนากระบวนการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่ (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 6-7)											ส่วนนโยบาย และแผน ส่วนพัฒนา น้ำบาดาล ส่วนวิชาการ น้ำบาดาล ส่วนงานที่ รับผิดชอบ โครงการ		จำนวนคำขอ/ พื้นที่ที่สามารถให้ ความช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนแก่ ประชาชนได้ใน รูปแบบอื่นๆ
❖ การพัฒนาสมรรถนะและยกระดับการปฏิบัติงานรองรับภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนจากส่วนกลาง													
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากบ่อสังเกตการณ์ในพื้นที่ไปใช้ประโยชน์ (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 17-18)											ส่วนวิชาการ น้ำบาดาล ส่วนพัฒนา น้ำบาดาล ส่วนนโยบาย และแผน ส่วนบริหาร จัดการ น้ำบาดาล		บุคลากรมีข้อมูล บ่อสังเกตการณ์ไป ใช้ในการบริหาร จัดการน้ำบาดาล ในพื้นที่ได้
3. การติดตามผลการชุดเจาะเพื่อทราบถึงความแม่นยำในการสำรวจธรณีฟิสิกส์ (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 19)											ส่วนพัฒนา น้ำบาดาล และส่วน วิชาการ น้ำบาดาล		ร้อยละของระดับ ความแม่นยำใน การสำรวจธรณี ฟิสิกส์

แผนพัฒนากระบวนงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
ในระดับภูมิภาคอย่างเป็นระบบและยั่งยืนของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 12 สงขลา

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2559										ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	
	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.				
4. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการเจาะน้ำบาดาล (Quality Assurance) (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 19-20)			←————→									ส่วนพัฒนา น้ำบาดาล		บ่อบาดาลที่ได้รับการพัฒนามีคุณภาพมาตรฐาน
❖ การปรับปรุงกระบวนงานด้านการขออนุญาต														
5. ทารือร่วมกับ คณะอนุกรรมการฯ เขต เพื่อกำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินการ กรณีการขออนุญาต มีเหตุจำเป็นเร่งด่วนหรือปริมาณคำขอเข้ามามาก (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 24)			←→									ส่วนบริหารจัดการ น้ำบาดาล (กลุ่มงาน อนุญาต) คณะอนุ กรรมการฯ เขต		
❖ งานจัดเก็บรายได้ค่าน้ำบาดาล														
6. การพัฒนาระบบการแจ้งตอบรับรายงานการใช้น้ำบาดาล (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 38-39)			←→									ส่วนบริหารจัดการ น้ำบาดาล		ระดับความพึงพอใจของผู้รายงานการใช้น้ำบาดาล
❖ งานบริการข้อมูลและสารสนเทศด้านน้ำบาดาล														
7. การจัดทำแผนบริการทางวิชาการและข้อมูลสารสนเทศน้ำบาดาล และการดำเนินการตามแผนฯ (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 43-44)			←————→									กลุ่มงาน ประชาสัมพันธ์และ ความร่วมมือ กลุ่มงาน บริการ วิชาการและ ข้อมูล สารสนเทศ น้ำบาดาล กลุ่มงาน ส่งเสริมและ ถ่ายทอด เทคโนโลยี		- ร้อยละ ความสำเร็จของ การดำเนินการ ตามแผน - ระดับการรับรู้ ภารกิจ/การ บริการของ สทบ. เขต 12 สงขลา - ร้อยละของ ความรู้ความเข้าใจ ต่อการใช้ ประโยชน์และการ บริหารจัดการ น้ำบาดาล
8. พัฒนาสถานที่และบรรยากาศการให้บริการ (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 44-46)			←————→									ส่วนบริหาร จัดการ น้ำบาดาล ร่วมกับ		ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ

แผนพัฒนากระบวนการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
ในระดับภูมิภาคอย่างเป็นระบบและยั่งยืนของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต 12 สงขลา

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2559										ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
											ส่วนนโยบาย และแผน ส่วนวิชาการ น้ำบาดาล		
❖ โครงสร้างและอัตรากำลัง													
9. กระบวนการวางแผนสืบทอด หรือทดแทนตำแหน่ง (Succession Planning) หรือ Replacement Planning ช่างเจาะน้ำบาดาล (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 49-50)											สำนักพัฒนา น้ำบาดาล		ระดับความสำเร็จ ของการพัฒนา Successor
10. การปรับโครงสร้างและ อัตรากำลังรองรับภารกิจงานใหม่ ให้เหมาะสม (ข้อเสนอแนะหน้าที่ 51-56)											ทุกส่วนงาน		ระดับความ พึงพอใจของ บุคลากร สทบ. ต่อ ประสิทธิภาพการ ดำเนินงาน